Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2014–2015

28 286 Dierenwelzijn

Nr. 818

VERSLAG VAN EEN SCHRIFTELIJK OVERLEG
Vastgesteld 10 september 2015

De vaste commissie voor Economische Zaken heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd aan de Staatssecretaris van Economische Zaken over de brief van12 februari 2015 over het Projectplan «Gezonde en Sociale hond in Nederland» (Kamerstuk 28 286, nr. 782), over de brief van 21 april 2015 over Puppyhandel (Kamerstuk 28 286, nr. 809) en over de brief van 16 juni 2015 over de voorhangprocedure wijziging Besluit houders van dieren in verband met het stellen van eisen aan het houden van aangewezen diersoorten en diercategorieën en het introduceren van een fokverbod (Kamerstuk 28 286, nr. 815).

De vragen en opmerkingen zijn op 1 september 2015 aan de Staatssecretaris van Economische Zaken voorgelegd. Bij brief van 9 september 2015 zijn de vragen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Vermeij

De Adjunct-griffier van de commissie,
Haveman-Schüssel

kst-28286-818
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2015

Inhoudsopgave

I. Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

Algemeen

De leden van de VVD-fractie zijn benieuwd naar de resultaten van het incidentenonderzoek dat wordt uitgevoerd door de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht. Bij dit onderzoek wordt er gekeken of problemen in verhouding meer of minder voorkomen bij rashonden mét of zonder stamboom. De Staatssecretaris geeft in haar brief van 12 februari 2015 (Kamerstuk 28 286, nr. 782) aan dat de resultaten medio 2015 verwacht worden. Kan de Staatssecretaris aangeven wanneer de resultaten te verwachten zijn?
De leden van de VVD-fractie zijn blij met de verantwoordelijkheid die de sector en betrokken partijen hebben genomen met het projectplan «Fairfok, gezonde en sociale hond in Nederland». Dit projectplan moet nu nader worden uitgewerkt in een werkprogramma, ten behoeve van de uitvoering. De leden van de VVD-fractie willen graag van de Staatssecretaris weten op welke manier de betrokken partijen zullen worden ondersteund. Wordt de betrokken partijen voldoende tijd gegund om tot een goede uitvoering van het projectplan te komen? Zijn hier afspraken over gemaakt?

15 weken eis

Vanaf 29 december 2014 mogen honden niet meer ongevaccineerd, en dus pas vanaf de leeftijd van 15 weken, Nederland binnenkomen. Hiermee kan een vaccinatie tegen rabiës bij de import en export van dieren worden gegarandeerd. De leden van de VVD-fractie zien dit als een goede stap naar de import van gezonde dieren. Maar de leden van de VVD-fractie moeten hierbij wel constateren dat deze maatregel negatieve gevolgen met zich meebrengt. Dit geldt met name voor hondenrassen die minder vaak voorkomen, zoals bijvoorbeeld de Barbet. Voor een gezonde bloedlijn zijn fokkers afhankelijk van soorten uit het buitenland en hierbij speelt het socialisatieproces een belangrijke rol. Dit proces begint al bij 8 weken en is cruciaal. Door de 15 weken eis wordt dit proces ernstig verstoord met mogelijk grote gevolgen voor deze rassen. Is de Staatssecretaris bekend met dit effect van de nieuw ingestelde maatregel? Zo ja, kan de Staatssecretaris nader aangeven wat de precieze effecten zijn van deze maatregelen voor rassen die minder vaak voorkomen in Nederland, zoals de Barbet? Wat vindt de Staatssecretaris van de mogelijke bijkomende effecten van de 15 weken eis zoals de mogelijke dreiging voor de gezonde bloedlijn van bepaalde rassen en problemen met betrekking tot het socialisatieproces?
Is zij met de leden van de VVD-fractie van mening dat dit niet het bedoelde effect kan zijn van de 15 weken eis? Zo ja, is de Staatssecretaris

bereid te kijken naar een oplossing in overleg met sector? Zo nee, kan de Staatssecretaris aangeven waarom dit effect van de maatregel acceptabel is?
Een aantal landen binnen Europa staan de import van dieren jonger dan 3 maanden toe onder bepaalde eisen. Zo vraagt Finland een verklaring. In deze verklaring moet worden aangegeven of het betreffende dier niet in aanraking is geweest met mogelijk besmette dieren. Is de Staatssecretaris bereid naar een dergelijke oplossing te kijken? Is de Staatssecretaris tevens bereid om in overleg te treden met de betrokken partijen om een goede invulling te geven aan een oplossing waarmee een gezonde bloedlijn kan blijven bestaan voor onder meer rassen die maar in een bepaalde mate voorkomen in Nederland? Is het niet de gemakkelijkste oplossing om een uitzondering te maken voor een aantal hondenrassoorten? Ziet de Staatssecretaris hier mogelijkheden voor? Zo nee, waarom niet?

Illegale handel

In de brief van 21 april 2015 (Kamerstuk 28 286, nr. 809) heeft de Staatssecretaris aangegeven dat in opdracht van de Europese Commissie een onderzoek wordt uitgevoerd naar welzijn van honden en katten die betrokken zijn bij handelspraktijken. De Europese Commissie wil op basis van dit onderzoek bepalen of voorstellen voor aanvullende maatregelen op Europees niveau noodzakelijk zijn. De leden van de VVD-fractie constateren dat Nederland grote stappen heeft gezet voor een goed en gezond fokbeleid. Nederlandse fokkers van bijvoorbeeld honden voldoen aan allerlei voorschriften en investeren in goede en gezonde bloedlijnen. Maar steeds vaker wordt Nederland geconfronteerd met de import en handel van illegale puppy's afkomstig uit met name Oost-Europese landen. Internationale criminele netwerken profiteren van deze handel waarmee de gezonde Nederlandse puppyhandel wordt bedreigd. De leden van de VVD-fractie willen de Staatssecretaris verzoeken hier aandacht voor te vragen bij de Europese collega's. Is de Staatssecretaris bereid die landen aan te spreken op de aanpak van de illegale puppyhandel? Het betreft hier vooral een kwestie van handhaving, en niet direct extra maatregelen op Europees niveau. Deelt de Staatssecretaris deze mening met de leden van de VVD-fractie? Tevens blijkt uit diverse bronnen (kranten, lokale media en social media) dat er een samenhang lijkt te zijn tussen illegale puppyhandel en andere strafbare feiten zoals drugshandel, verboden wapenbezit en geweldsmisbruik. Kan de Staatssecretaris meer inzicht geven in deze vermeende samenhang? Daarnaast willen de leden van de VVD-fractie graag inzicht krijgen in de bandbreedte en het gemiddelde van de opgelegde strafmaat en de hoogte van de boetes die betrekking hebben op de illegale puppyhandel al dan niet in samenhang met andere strafbare feiten. Kan de Staatssecretaris de Kamer van deze gegevens voorzien bij de beantwoording van deze vragen?

NVWA pilot

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft een pilot uitgevoerd waarbij aanbieders van pups op internet actief werden benaderd op het gebied van regelgeving en informatievoorziening. Wanneer worden de resultaten van deze pilot verwacht? De leden van de VVD-fractie zien een waarde in deze vorm van toezicht maar vragen hier wel bij welke kosten er aan deze manier van toezicht en handhaving verbonden zijn en welke resultaten. Kan de Staatssecretaris hier in de appreciatie van de pilot nader op ingaan?

Incidenten

Ten slotte hebben de leden van de VVD-fractie nog enkele vragen over bijtincidenten en met name over inbeslagname van honden betrokken bij deze incidenten. Graag vernemen de leden van de VVD-fractie hoe de Staatssecretaris aankijkt tegen de huidige methoden van de gedragstest. De meest gebruikte gedragstest blijkt een niet-gevalideerde test te zijn. Is de Staatssecretaris van mening dat deze test de optimale manier is om mogelijk agressieve honden op een eerlijke wijze te testen op gevaarlijk gedrag? Deelt de Staatssecretaris de mening van de leden van de VVD-fractie dat er naar mogelijkheden gekeken moet worden om een gevalideerde en wetenschappelijk onderlegde gedragstest in te voeren? Zo nee, waarom niet?
Op welke manier is de Staatssecretaris voornemens om de opslag van deze dieren zoveel mogelijk te voorkomen? Is de Staatssecretaris het met de leden van de VVD-fractie eens dat er andere veilige maatregelen zijn die hond-vriendelijker en eigenaar-vriendelijker zijn? Zo ja, is de Staatssecretaris bereid hier naar te kijken en dit indien mogelijk in te voeren? Zo nee, waarom niet?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

Illegale puppyhandel

De leden van de fractie van de PvdA zijn geschrokken van de illegale handel in puppy's. Deze leden zijn blij dat de Staatssecretaris dit probleem aanpakt. Zij maken echter uit berichten in onder meer de Telegraaf (11 juni jl.) op dat de NVWA te weinig inspecteurs heeft om te handhaven op de «15-weken regelgeving» die mede ingezet wordt om deze handel aan te pakken. Deze leden vragen de Staatssecretaris of zij hierop kan reageren. De leden van de PvdA-fractie vragen de Staatssecretaris in hoeverre dit probleem prioriteit heeft voor de NVWA. Indien er geen prioriteit aan dit dossier gegeven wordt vragen zij de Staatssecretaris waarom niet. Indien dit wel gebeurt vragen zij hoe het dan kan voorkomen dat er nog steeds honden jonger dan 15 weken Nederland binnenkomen.
De leden van de fractie van de PvdA begrijpen dat een deel van de verantwoordelijkheid, maar ook van de oplossing voor dit probleem, bij (toekomstige) hondeneigenaren ligt. Deze leden zijn daarom blij dat de Staatssecretaris wil inzetten op voorlichting over de aanschaf van een hond. Deze leden vragen de Staatssecretaris of zij hierbij extra aandacht aan deze puppysmokkel kan geven. Deze leden vragen de Staatssecretaris of zij kan verduidelijken welke stappen ze op dit moment zet en in de toekomst gaat zetten om tot een betere voorlichting te komen. De leden van de PvdA-fractie vragen daarnaast aan de Staatssecretaris welke stappen zij zet om aan dierenartsen voorlichting te geven over de puppysmokkel en of zij bereid is dit te doen indien dit nog niet het geval is.
De leden van de PvdA-fractie zijn zich er van bewust dat er adequate strafmogelijkheden zijn voor het illegaal smokkelen van puppy's. Zij zijn er echter ook van op de hoogte dat deze mogelijkheden (vrijwel) nooit gebruikt worden. Daarom zijn deze leden van mening dat er betere strafmogelijkheden moeten komen voor de handelaren en dierenartsen die bij deze smokkel betrokken zijn. Zij vragen de Staatssecretaris hoe zij hierover denkt. De leden van de PvdA-fractie denken bijvoorbeeld aan een fokverbod, houdverbod en handelsverbod. Kan de Staatssecretaris deze voorstellen meenemen in haar beantwoording?
De leden van de PvdA-fractie vragen de Staatssecretaris daarnaast in hoeverre dit dossier ook op Europees niveau behandeld wordt. Zij vragen de Staatssecretaris zich ook op EU-niveau hard te maken zodat er

internationale wetgeving kan komen om deze problemen effectief aan te pakken.

Fairfok

De leden van de fractie van de PvdA hebben kennisgenomen van het Fairfok-plan. Hoewel zij blij zijn dat de sector stappen zet om de kans op aangeboren ziektes te verkleinen onder honden zijn deze leden kritisch over het feit dat al zo'n 20 jaar hierover afspraken met de sector gemaakt worden en deze tot op heden niet tot de gewenste resultaten hebben geleid: een hondenfokkerij waarbij aangeboren afwijkingen niet worden doorgefokt. De leden van de fractie van de PvdA staan dan ook kritisch tegenover dit plan.
In het Fairfok-plan wordt gesproken over een «een verantwoorde inteelttoename». Is de Staatssecretaris het met de leden van de PvdA-fractie eens dat elke vorm van toename van inteelt niet goed noch verantwoord is? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kan de Staatssecretaris aangeven welke invloed dit heeft op haar standpunt ten opzichte van het Fairfok-plan?
In het Fairfok-plan wordt aangegeven dat een raskenmerk schadelijk is als «als het desbetreffende dier bij een dierenarts, gedragstherapeut of andere specialist wordt aangeboden om (de gevolgen van) het kenmerk geheel of gedeeltelijk op te heffen teneinde problemen te herstellen». De leden van de PvdA-fractie vragen de Staatssecretaris of zij hierop kan reageren. De leden van de fractie van de PvdA zien hier namelijk het probleem dat wanneer dieren niet bij een dierenarts worden aangeboden er geen gezondheidsprobleem zou zijn, terwijl dit wel het geval kan zijn. Deze leden denken hierbij bijvoorbeeld aan kenmerken die consumenten als onderdeel van het ras zien, welke zonder dat consumenten het doorhebben veel leed veroorzaken. Ook als het probleem door een dierenarts, gedragstherapeut of andere specialist niet geheel of gedeeltelijk kan worden opgelost teneinde het probleem te herstellen zou het niet onder schadelijke raskenmerken vallen.
Daarnaast vragen deze leden of de Staatssecretaris kan reageren op de uitspraak dat een erfelijke aandoening is gedefinieerd als «een kenmerk dat de gezondheid, het gedrag of het functioneren van een hond in het algemeen schaadt volgens goede diagnostische criteria door een dierenarts of andere specialist vastgesteld, significant vaker bij dieren van een raspopulatie voorkomt dan bij de soort in zijn algemeen». Deze leden vragen de Staatssecretaris of zij in haar reactie kan meenemen dat erfelijke aandoeningen ook bij meerdere rassen kunnen voorkomen.
In het Fairfok-plan staat «Bij nieuw te nemen maatregelen maken wij de kanttekening dat wij voor een aantal zaken instemming van onze achterban moeten vragen via de Algemene Vergadering. De uitkomst van een dergelijk traject staat niet op voorhand vast.». De leden van de fractie van de PvdA vragen de Staatssecretaris of de voorstellen van de Raad van Beheer hiermee kunnen worden gestopt door de achterban. De leden van de PvdA-fractie vragen de Staatssecretaris wat zij zal doen indien de achterban besluit niet in te stemmen met nieuw te nemen maatregelen.
De leden van de fractie van de PvdA vragen de Staatssecretaris of zij een overzicht kan maken van de negatieve gevolgen indien er een verbod komt op het fokken van zieke hondenrassen. Zij vragen de Staatssecretaris eveneens of zij een overzicht kan maken van het dierenleed dat voorkomen kan worden door dit te doen. De leden van de fractie van de PvdA vragen de Staatssecretaris of zij kan reageren op deze twee lijsten.
De leden van de fractie van de PvdA vragen specifieke aandacht voor de Duitse Herder. In de beantwoording van schriftelijke vragen (Aanhangsel Handelingen II 2014/15, nr. 2442) geeft de Staatssecretaris aan dat DNA-diagnostiek behulpzaam kan zijn bij het terugdringen van erfelijke aandoeningen als gevolg van inteelt. De Vereniging van fokkers en

liefhebbers van Duitse Herdershonden (V.D.H) geeft aan dat DNA-tests op twee veelvoorkomende aandoeningen bij Duitse Herders (degeneratie myelopathie (DM) en hypofysiare dwerggroei) niet verplicht zijn. Kan de Staatssecretaris hierop reageren, en daarbij haar beantwoording van de eerder gestelde schriftelijke vragen meenemen over het feit dat DNA-diagnostiek behulpzaam is bij het terugdringen van erfelijke aandoeningen?
De leden van de fractie van de PvdA zijn, zoals ook blijkt uit voorgaande vragen, kritisch over het Fairfok-plan en de te verwachten resultaten. Deze leden vragen de Staatssecretaris daarom ook om te gaan handhaven op artikel 3.4 uit het Besluit houders van dieren: «Het is verboden te fokken met gezelschapsdieren op een wijze waarop het welzijn en de gezondheid van het ouderdier of de nakomelingen wordt benadeeld».

Katten

De leden van de fractie van de PvdA begrijpen uit onderzoek van het Kattengedragsadviesbureau dat een te vroege scheiding tussen moederpoes en kitten tot gedrags- en gezondheidsproblemen kan leiden. Deze leden vragen de Staatssecretaris hierop te reageren. Kan de Staatssecretaris hierbij meenemen dat op dit moment in de wet staat dat kittens vanaf zeven weken van de moeder mogen worden gescheiden, terwijl dit onderzoek aantoont dat vijftien weken een betere termijn zou zijn voor de kitten?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie vinden het een verkeerde keuze van de Staatssecretaris om achter Fairfok aan te lopen. Kan de Staatssecretaris een kort schematisch overzicht geven van de concrete maatregelen en doelstellingen die zij via Fairfok wil bereiken, waarbij ze dit SMART formuleert?
De oplossing tegen ziekelijke doorfok is in de ogen van de leden van de SP-fractie, simpel:
1) geen inteelt
2) vers bloed (outcross) bij ziekelijke rassen
3) geen fok op ziekmakende uiterlijke kenmerken zoals te kleine schedels en te platte neuzen.

Is de Staatssecretaris bereid om op deze drie zaken in te zetten?
De leden van de SP-fractie zien geen oplossing in Fairfok omdat deze drie zaken niet worden onderkend en aangepakt. Inteelt wordt niet effectief aangepakt: neef-nicht kruising en halfbroer-halfzus worden zelfs nog steeds toegestaan. Kan de Staatssecretaris onderbouwen waarom kruisingen neef-nicht en halfbroer-halfzus verantwoord zouden zijn? Het inmengen van vers bloed (outcross) wordt in Fairfok slechts geclausuleerd bepleit, terwijl dit volgens de leden overal dient te geschieden waar dit gezondheidswinst oplevert. Voorts blijven de rasverenigingen ziekmakende uiterlijke kenmerken (zoals kleine schedels) zelfs dwingend voorschrijven. De leden van de SP-fractie vernemen graag de visie en uitgangspunten van de Staatssecretaris en hebben daarnaast aanvullende vragen.

De leden van de SP-fractie zijn zeer teleurgesteld dat de Staatssecretaris artikel 3.4 van het Besluit houders van dieren slechts uitlegt als inspanningsverplichting naar aanleiding van de zinsnede «voor zover mogelijk» en vinden dit een principieel punt. De leden van de SP-fractie zijn van mening dat dit niet zo naar voren gekomen is in de behandeling van dit besluit en vragen de Staatssecretaris aan te tonen waar dit in de wetsgeschiedenis zo gebracht is. De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris naar juridische onderbouwing en naar andere juridische

voorbeelden waar de zinsnede «voor zover mogelijk» al dan niet uitgelegd is als inspanningsverplichting.
Wat zijn de exacte handhavingsinstructies voor de verschillende instanties? Welke inspanningen zijn er gepleegd tot handhaving van dit artikel 3.4? Wat was het verloop en het resultaat hiervan? Hoeveel menskracht is er gezet op handhaving? Hoe ziet de Staatssecretaris de handhaving van artikel 3.4 voor zich? Verplicht zij bijvoorbeeld de hondenfokker om aan te tonen dat hij alles heeft gedaan om «voor zover mogelijk» ziekelijke doorfok te voorkomen als er sprake is van fokkerij die gezondheidsschade oplevert? Is de Staatssecretaris het ermee eens dat als een rasvereniging een ziekmakend raskenmerk als ras vereiste heeft omschreven, deze niet voor zover mogelijk alles heeft gedaan om ziekelijke doorfok te voorkomen en dus niet aan de wet voldoet? Is de Staatssecretaris het ermee eens dat als er een test beschikbaar is die erfelijke afwijkingen zoals dwerggroei kan voorkomen, maar deze niet gebruikt wordt, er sprake is van overtreding van artikel 3.4? Is de Staatssecretaris het ermee eens dat als een geneticus kan doorrekenen dat een bepaalde foklijn een verhoogde kans op erfelijke aandoeningen geeft, deze foklijn in strijd is met artikel 3.4? Is de Staatssecretaris het ermee eens dat als aangetoond kan worden dat outcross het voorkomen van erfelijke aandoeningen vermindert, maar de fokker danwel de rasvereniging weigert dit, er sprake is van overtreding van artikel 3.4?

De leden van de SP-fractie vragen of de Staatssecretaris heeft kennisgenomen van het artikel van kritische dierenartsen «Fairfok Ambitieus, maar Afdoende?» in het Tijdschrift voor Diergeneeskunde. De kritische dierenartsen constateren dat rasstandaarden nog steeds bij diverse rassen standaarden eisen die welzijn benadelen: «Het BOS-syndroom bij de buldog, entropion bij de sharpei en dystocia bij de chihuahua vloeien regelrecht voort uit de rasstandaard. Deze is vastgelegd in het land van herkomst en daardoor ogenschijnlijk onaantastbaar. Fairfok noch de Raad van Beheer geven te kennen dat ze hier in Nederland wijzigingen in willen aanbrengen.» Erkent de Staatssecretaris dat bij deze rassen niet al het mogelijke is gedaan? Erkent de Staatssecretaris dat rasstandaarden gewijzigd moeten worden? Wat doet zij om wijziging te bewerkstelligen? Gaat de Staatssecretaris handhavend optreden bij de rasverenigingen die hun rasstandaarden niet aanpassen om schadelijke raskenmerken te schrappen? Zo nee, waarom niet en wat gaat de Staatssecretaris dan doen? Zo ja, wanneer? Wat doet de Staatssecretaris betreffende de buldog, sharpei en chihuahua?
«DNA-testen voor degeneratieve myelopathie en dwerggroei bij Duitse herders en voor atopie bij golden retrievers, zijn al lang beschikbaar. Maar de bij de Raad van Beheer aangesloten rashondenverenigingen gebruiken ze vaak niet, laat staan dat ze verplicht zijn.», aldus de kritische dierenartsen. Is de Staatssecretaris bereid deze testen te verplichten, zo vragen de leden van de SP-fractie. Is de Staatssecretaris bereid de rashondenerkenning anders in te trekken? Denkt zij dat de betreffende rashondenverenigingen voldoen aan artikel 3.4 van het Besluit houders van dieren?
De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris of zij kan aangeven hoe zij de implementatie en handhaving van artikel 3.4 van het Besluit houders van dieren aanpakt bij de volgende concrete gevallen: de Duitse herders, golden retrievers en Friese paarden?
Is zij bereid te regelen dat DNA-tests bij herders voor myelopathie en dwerggroei verplicht worden en dat de uitkomsten (vrij, drager, lijder) bepalend zijn voor of en hoe er gefokt mag worden? De leden van de SP-fractie horen graag een verklaring waarom bij Duitse herders de DNA-test niet verplicht is.

De leden van de SP-fractie vragen of bij de cavalier King Charles-spaniël de rasstandaard is aangepast, waardoor er niet meer op te kleine schedels

en uitpuilende ogen wordt gefokt. Kan de Staatssecretaris hierbij concreet verwijzen naar de betreffende rasstandaard? Zo nee, gaat zij aanpassing van de rasstandaard afdwingen? Wordt outcross toegepast bij het aanpakken van de doorfok problemen bij de King Charles-spaniël?
De leden van de SP-fractie vragen of de Staatssecretaris gehoor gaat geven aan de oproep van dierenartsen om aan te dringen op handhaving op schadelijke raskenmerken door de NVWA?
Gaat de Staatssecretaris handhavend optreden bij de rasverenigingen die outcross weigeren toe te passen om inteeltpercentages te verlagen naar acceptabel niveau? Zo nee, waarom niet en wat gaat ze dan doen? Zo ja, wanneer?
De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris in hoeverre zij zich de kritiek op Fairfok van de Dierencoalitie, de Dierenbescherming, Stichting Dier & Recht en de Sophia- Vereniging aantrekt.
De leden van de SP-fractie vernemen graag wanneer zij de uitkomsten van de tussentijdse evaluatie krijgen.
De leden van de SP-fractie vragen welk budget is besteed aan het DNA-onderzoek van professor Rothuizen en welk deel hiervan drukt op 2016. De leden van de SP-fractie vernemen tevens graag welke zaken betreffende doorfok vallen onder welke post van de begroting voor 2016 en hebben dezelfde vraag betreffende de aanpak van malafide hondenhandel.

De leden van de SP-fractie hebben met zorg kennisgenomen van berichten in de media over schrijnende situaties met malafide hondenhandel waarbij grote hoeveelheden puppy's onder erbarmelijke omstandigheden in Oost-Europa worden gefokt en onder slechte transportomstandigheden naar Nederland worden vervoerd. De leden van de SP-fractie hebben hier veel vragen over. Welke handhavingscapaciteit wordt ingezet op malafide hondenhandel? Hoeveel manuren beslaat dit, wat voor soort controles betreft dit? In hoeverre is er sprake van standaardcontroles en in hoeverre is er sprake van recherchewerk? Welke resultaten zijn er te melden van de gepleegde inspanningen? Hoeveel boetes zijn er uitgedeeld, zaken zijn er aangekaart bij het Openbaar Ministerie (OM), hoeveel zijn er geschikt en hoeveel hebben er tot een veroordeling geleid? In hoeverre vormen capaciteitsproblemen bij het OM een reden om te schikken of niet tot vervolging over te gaan? In hoeverre worden veroordeelden gemonitord om herhaling te voorkomen? Hoe vaak is een houdverbod opgelegd?
Welk deel van de honden is geregistreerd en hoe is dit percentage verlopen in de tijd? Welke getallen zijn bekend? Wat gaat de Staatssecretaris doen om naleving van de identificatie en registratie (I&R-)plicht te verhogen?
Hoe gaat de Staatssecretaris internationale afstemming bewerkstelligen?
De leden van de SP-fractie willen graag een inhoudelijke reactie op de petitie fokoff.nl.
De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris of zij bereid is te bewerkstelligen dat handelaren in levende dieren op internetsites zoals Marktplaats, verplicht geregistreerd worden teneinde de identiteit en adresgegevens van handelaren te kunnen achterhalen.
De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris tevens of zij bereid is een verplichte pop up-tekst met informatie en waarschuwing tegen illegale handel bij advertenties voor verkoop van levende dieren verplicht te stellen. Welk percentage van de advertenties voor pups op internet wordt gecontroleerd door de NVWA?
Wat wil de Staatssecretaris doen om proactief hondenkopers voor te lichten over de risico's van malafide hondenhandel?
De leden van de SP-fractie horen graag welke vergunningen handelaren en verkopers van pups moeten hebben en aan welke voorwaarden dit is verbonden.

De leden van de SP-fractie vragen in hoeverre hondenhandelaren en verkopers verplicht zijn een administratie bij te houden en in te laten zien door de NVWA betreffende de herkomst van honden, handelsstromen, inentingen en socialisatie. De leden van de SP-fractie vragen of de Staatssecretaris bereid is handelaren en verkopers te verplichten om deze informatie transparant op internet beschikbaar te stellen zodat kopers zich kunnen vergewissen van de herkomst en track record van handelaren en verkopers.
In hoeverre publiceert de NVWA de namen van veroordeelde of beboete handelaren en verkopers en is dit gemakkelijk vindbaar voor consumenten?
Is het mogelijk om consumenten met een stoplichtsysteem voor te lichten over de track record van handelaren en verkopers, waarbij ook ervaringen en recensies van kopers betrokken kunnen worden? Ziet de Staatssecretaris een rol voor zichzelf weggelegd in deze, zo vragen de leden van de SP-fractie.

Wat is de stand van zaken betreffende een houdverbod als zelfstandige straf? De leden van de SP-fractie zien graag dat er in deze spoed betracht wordt met de uitvoering van de motie van het lid Van der Ham (Kamerstuk 30 511, nr. 36).

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie maken zich zorgen over de aanpak van malafide puppyhandel op nationaal en Europees niveau. Diverse media berichten dat Nederland een spil is in grootscheepse puppyhandel. Kan de Staatssecretaris aangegeven of zij hierover signalen heeft ontvangen?
Deze leden vragen wat de stand van zaken is ten aanzien van de aangekondigde beleidsevaluatie. Daarnaast vragen deze leden wanneer het onderzoek van de Europese Commissie naar het welzijn van honden en katten in de handel met een kabinetsappreciatie naar de Tweede Kamer wordt gezonden.
De eisen in de verschillende Europese lidstaten zijn nog niet op hetzelfde niveau. Wanneer verwacht de Staatssecretaris dat dit wel zo is en welke stappen worden hiertoe ondernomen, zo vragen de leden van de CDA-fractie.
Daarnaast verzoeken deze leden de Staatssecretaris aan te geven waarom gekozen wordt voor een ministeriële regeling met houderijvoorschriften.
Ook zouden deze leden graag vernemen waarom gekozen wordt voor deze weg om te voorzien in een fokverbod voor dieren die niet op de positieflijst worden geplaatst.
De leden van de CDA-fractie blijven kritisch over het instellen van de positieflijst zoogdieren. Deze leden vragen of de Staatssecretaris inzicht kan geven in de uitvoeringskosten en nalevingskosten van deze positieflijst?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie vinden het van groot belang dat het fokken van honden in een goede omgeving gebeurt met zorg voor het welzijn van dier en mens. Dat de rashondensector nu zelf met een plan komt om gezonde en sociale honden met stamboom te fokken is daarin bemoedigend. Tegelijkertijd moet nog bezien worden hoe deze voornemens uitpakken in concrete maatregelen en in welke mate er misstanden bij het fokken met (ras)honden zonder stamboom en internationale puppyhandel mee kunnen worden opgelost. Daarvoor lijkt zelfregulering door de sector niet te volstaan. In dat kader bezien zij het fokverbod voor honden die niet op de lijst van toegestane huisdieren staan positief. De aan het woord zijnde leden hebben nog enkele vragen aan de Staatssecretaris.

De leden van de D66-fractie vermoeden dat het Fairfok-plan alleen kan slagen wanneer rasverenigingen en rasfokkers dat plan breed steunen en zij bereid zijn daarvoor de nodige aanpassingen te doen. Zij vragen zich echter af of het gepresenteerde plan dat zal bewerkstelligen. De Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland heeft met het opstellen van het Fairfok-plan een voortrekkersrol op zich genomen, maar mogelijk ook kwaad bloed gezet. Op meerdere vlakken komen deze leden namelijk verzet tegen het plan tegen. Gevreesd wordt dat het plan kan leiden tot verkleining van de genenpool, tot het duurder worden van rashonden met stamboom waardoor deze voor de consument minder aantrekkelijk wordt, en zal leiden tot het uitsterven van de hobbymatige rashondenfokker. Hoe beoordeelt de Staatssecretaris, nu zij uitwerking waar mogelijk wil faciliteren, deze kritieken?
De leden van de D66-fractie lezen dat het Fairfok-plan uitgaat van jaarlijks 150.000 pups om de Nederlandse populatie honden in stand te houden. Het aantal pups dat bij de Raad van Beheer jaarlijks ingeschreven wordt, bedraagt 38.000. Dat houdt in dat ongeveer driekwart van de honden niet bij de Raad van Beheer geregistreerd staat. Een groot deel van de sector hoeft zich dus niet direct gebonden te voelen aan gepresenteerde plannen en zal dat mogelijkerwijs ook niet doen. Vooral wanneer het malafide handelaren betreft of hobbyfokkers die niet noodzakelijkerwijs van alle regelgeving en plannen op de hoogte zijn. Ook internationale hondenhandel kan er maar in beperkte mate mee gereguleerd worden. In welke mate blijft de Staatssecretaris aangesloten bij de uitwerking van maatregelen uit het Fairfok-plan om versterkende maatregelen te treffen? Acht zij het bijvoorbeeld nodig bepaalde elementen in het Besluit houders van dieren vast te leggen om zodoende brede naleving af te dwingen? Zo ja, welke maatregelen betreft het dan en om welke redenen?

De leden van de D66-fractie vinden in de eerdere brief van de Staatssecretaris nog geen reactie terug op de suggestie van de Raad van Beheer om over te gaan op het verplicht laten registeren van alle honden, zodat aan alle honden gezondheidseisen gesteld kunnen worden en op naleving gecontroleerd kan worden. Moeten de aan het woord zijnde leden daaruit afleiden dat de Staatssecretaris een dergelijke registratie steunt? Zo ja, kan de Staatssecretaris dan de proportionaliteit en administratieve lasten ten gevolge van die maatregel toelichten?

De leden van de D66-fractie vragen of, en zo ja welke, effecten merkbaar zijn in de puppyhandel naar aanleiding van de per 1 juli 2014 gelden strengere administratie-eisen voor handelen en het per 29 december 2014 geldende verbod op het ongevaccineerd invoeren van honden (waardoor puppy's pas op latere leeftijd naar Nederland mogen komen). Ten aanzien van die laatste maatregel zijn deze leden ook benieuwd naar het antwoord op de vraag of er een substitutie-effect heeft opgetreden waarmee het probleem zich slechts zou verplaatsen in plaats van oplossen.

De leden van de D66-fractie vragen zich af hoe de Staatssecretaris het bewustzijn onder consumenten van het belang van een gezond en legaal fokbeleid wil bevorderen. De inspanningen van rasverenigingen en rasfokkers om gezondere honden te fokken hebben immers alleen zin als de consument ook de meerwaarde van dergelijke honden ziet. In haar brief van 21 april jl. en eerdere beleidsbrief gaat de Staatssecretaris voornamelijk in op het voorkomen van en voorlichten bij impulsaankopen. Maar wie een pup koopt bij een nestje even verderop in de wijk, zal die voorlichting vermoedelijk niet (volledig) krijgen. Welke mogelijkheden ziet de Staatssecretaris voor zichzelf en anderen om (potentiele) hondenliefhebbers te bereiken om hen te helpen een geïnformeerde keuze te maken voor een gezonde en legaal gefokte hond?

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdD-fractie

De leden van de PvdD-fractie hebben kennisgenomen van de agendapunten van dit schriftelijk overleg over «Legaal en gezond fokbeleid». De leden hebben een aantal opmerkingen en vragen over dit onderwerp.

Projectplan «Gezonde en Sociale hond in Nederland»

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren hebben kennisgenomen van het projectplan «Fairfok: gezonde en sociale hond in Nederland» en de positieve reactie van de Staatssecretaris hierop. Hoewel het projectplan een eerste stap is naar het aanpakken van gezondheidsproblemen bij rashonden door verkeerd fokken, stellen de leden van de PvdD-fractie grote vraagtekens bij de effectiviteit van plan. Want concrete maatregelen blijven uit.
Met de opkomst van designer-honden en een regelmatig strengere wordende rasstandaard, worden uiterlijke kenmerken steeds belangrijker. De fokker stuwt de verkoop door aan te sturen op extremere uiterlijke kenmerken en grijpt naar steeds drastischere middelen om de gewenste honden te krijgen. Inteelt tussen halfbroer en halfzus is niet ongewoon, met grote problemen tot gevolg. Puppy's worden dood geboren of kampen de rest van hun leven met gezondheidsklachten. Zowel de hond als de consument is hier de dupe van.

Toezicht

Het Fairfok-projectplan roept op tot meer eigen verantwoordelijkheid bij alle betrokken partijen, van fokker tot consument. De Staatssecretaris steunt deze gezamenlijke aanpak. De leden van de PvdD-fractie verwachten echter niet dat een plan vanuit de sector zelf de problemen op zal lossen, omdat het slechts meer van hetzelfde is. Al sinds 1995 zijn met de Raad van Beheer, de vertegenwoordiger van de rashondenwereld, afspraken gemaakt over het terugdringen van erfelijke aandoeningen en certificering voor hondenfokkers. Tot op heden zonder resultaat. De Staatssecretaris formuleert de centrale visie uit het projectplan als «wanneer er gefokt wordt met honden zijn gezondheid, gedrag en welzijn leidend». Volgens de Staatssecretaris impliceert dit, dat bij fokken pas op zaken als uiterlijk gestuurd kan worden als gezondheid, welzijn en sociaal gedrag geborgd zijn. De leden van de PvdD-fractie voorzien echter dat dit te vrijblijvend is. In hoeverre denkt de Staatssecretaris dat de afspraken deze keer wel tot concrete resultaten zullen leiden? Deelt de Staatssecretaris de mening dat de tijd voor zelfregulering geweest is en dat er concrete stappen moeten worden gezet voor meer toezicht door de overheid? Zo nee, waarom niet?
De leden van de PvdD-fractie constateren daarnaast dat het bereik van het projectplan Fairfok beperkt is. Slechts een derde van de hondenfokkers in Nederland is aangesloten bij de Raad van Beheer en fokkers kunnen niet verplicht worden om maatregelen te treffen. Een hond die voldoet aan de rasstandaard zal meer geld opleveren dan een gekruiste hond, waardoor veel fokkers de aanbevelingen voor lief zullen nemen. De leden van de Partij voor de Dieren-fractie pleiten er daarom voor dat nieuwe wet- en regelgeving voor alle fokkers in Nederland moet gelden, zowel voor bedrijfsmatige als hobbyfokkers. Is de Staatssecretaris het hiermee eens? Zo nee, waarom niet?
De leden van de PvdD-fractie vrezen dat een gebrek aan toezicht betekent dat het plan in de praktijk weinig tot geen effect zal hebben. Op de fokkerij van gezelschapsdieren wordt nauwelijks toezicht gehouden door de overheid. Alleen Nederlandse bedrijfsmatige fokkers zijn verplicht zich te laten registreren, de rest van de fokkers heeft vrij spel. Gevolg is dat strengere welzijnseisen niet van toepassing zijn op hobbyfokkers. Deelt de

Staatssecretaris de mening dat het toezicht op de Nederlandse fokkerij van huisdieren te wensen over laat?

Keurmerk

De leden van de PvdD-fractie zijn van mening dat de stamboom, zoals voorgesteld in het Fairfok-projectplan, geen oplossing voor het probleem is. De huidige problemen in de fokkerij worden veroorzaakt door een te zware nadruk op meetbare uiterlijke kenmerken. De Staatssecretaris steunt de invoering van een stamboom, zodat de consument de gezondheid van het dier kan traceren. Een stamboom geeft echter enkel inzicht in de ondernomen activiteiten van een fokker maar niet het resultaat. Kortom, als een fokker niets doet om tot een gezonde hond te komen, dan staat er niets in de stamboom, maar krijgt de fokker deze wel. De consument denkt dat een stamboom een «keurmerk» is en daarom garant staat voor kwaliteit. Deelt de Staatssecretaris de mening dat het voor de consument niet duidelijk, en zelfs misleidend, is dat «Fairfok» als een soort «keurmerk» – dat in de volksmond als kwaliteitsaanduiding wordt geïnterpreteerd – wordt gepositioneerd?
De leden van de PvdD-fractie voorzien bovendien dat zonder toezicht, fokkers gemakkelijk misleidende informatie kunnen verstrekken. In het projectplan wordt gepleit voor een database waarin alle rashonden in Nederland worden geregistreerd. Overleden of stilgeboren puppy's worden hierin echter niet vermeld. Is de Staatssecretaris het eens met de constatering dat de betrouwbaarheid van de database hierdoor wordt aangetast? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke mogelijkheden ziet de Staatssecretaris om de betrouwbaarheid te vergroten?
De leden van de PvdD-fractie maken zich ook zorgen over de slechts beperkte aanbevelingen voor een verbetering van het dierenwelzijn die worden gedaan. In plaats van inteelt terug te brengen, zet het projectplan in op een «beperkte toename» van het aantal inteeltgevallen. Het aantal gevallen van inteelt mag onder het projectplan dus stijgen. Is de Staatssecretaris het met de leden van de PvdD-fractie eens dat inteelt, met het oog op de gezondheidsproblemen die het veroorzaakt, in alle gevallen verboden zou moeten worden? Zo nee, waarom niet?
De leden van de PvdD-fractie vragen waarom er in het projectplan voor is gekozen om het fokken van bepaalde zieke rashonden – zoals de Engelse bulldog en de cavalier King Charles – te tolereren voor een groep mensen, zodat zij hun hobby kunnen blijven uitvoeren? Is de Staatssecretaris het eens met de constatering dat het welzijn van het dier hier ondergeschikt wordt gemaakt? En dat dit soort uitzonderingen haaks staan op de doelstelling om gezonde honden te fokken?
Bovendien is het voor de Nederlandse wet niet verboden om met zieke en erfelijk belaste honden te fokken. Alleen het streven voor fokkers om «voor zover mogelijk» met gezonde dieren te fokken is in de wet opgenomen. In de praktijk betekent dit dat elke fokker zich kan beroepen op overmacht door een kleine genenpool, waardoor hij naar eigen zeggen niet anders kan. De eisen van de rasstandaard zijn immers streng. Is de Staatssecretaris het met de leden van de PvdD-fractie eens dat het fokken met zieke en erfelijk belaste honden in alle gevallen onwenselijk is? Zo ja, deelt de Staatssecretaris de mening dat deze «ontsnappingsclausule» geschrapt moet worden?

Consument

Ook zouden de leden van de PvdD-fractie meer maatregelen wat betreft de consument willen zien. Want in hoeverre denkt de Staatssecretaris dat de consument in staat is om de herkomst en kwaliteit van de hond voor de aankoop te herkennen? Om zowel dier als consument in bescherming te nemen, willen de leden van de PvdD-fractie dat fokkers en handelaren

over een vergunning moeten beschikken, alvorens zij dieren mogen fokken of verkopen. Hiervoor moeten controleerbare welzijnsvoorschriften gelden, zodat bij overtreding de vergunning ingetrokken kan worden en er straffen kunnen worden opgelegd. In hoeverre denkt de Staatssecretaris dat er toezicht moet komen op de verkoop van gezelschapsdieren? En zouden er zwaardere maatregelen moeten komen voor het overtreden van de welzijnsvoorschriften? Is de Staatssecretaris het eens met de noodzaak voor een vergunning?
De leden van de PvdD-fractie zetten vraagtekens bij de effectiviteit van het keurmerk en het nut voor de consument. De consument krijgt geen garanties met Fairfok door gebrek aan handhaving en het uitblijven van sancties. Wel betaalt de consument extra geld voor een Fairfok-hond. Hoe legt de Staatssecretaris uit dat de consument extra betaalt maar geen garanties krijgt?
Tenslotte willen de leden van de PvdD-fractie aan de Staatssecretaris vragen hoe zij de voortgang van het projectplan gaat meten. Welke meetinstrumenten heeft zij beschikbaar? In het plan ontbreekt een betrouwbare nulmeting, hoe gaat de Staatssecretaris dit oplossen? Dit gezien het feit dat de kosten hoog op kunnen lopen, zonder dat er een resultaatverplichting aan het plan vast zit.

Puppyhandel

Voorafgaand aan de vragen met betrekking tot de handel in puppy's, willen de leden van de PvdD-fractie graag kort de situatie van de afgelopen jaren schetsen. Al in 2008 is een motie van de leden Ouwehand en Thieme van de PvdD-fractie door een ruime meerderheid van de fracties van de PvdA, SP, VVD, PVV, GroenLinks, D66 en de SGP aangenomen, waarin de regering werd verzocht om binnen een half jaar met een plan van aanpak te komen om de malafide hondenhandel tegen te gaan (Kamerstuk 28 286, nr. 192). Dit kabinet is anno 2015 nog steeds niet met daadkrachtig beleid gekomen, terwijl vrijwel alle fracties het erover eens zijn dat de illegale puppyhandel moet worden gestopt.
Afgelopen jaar concludeerde Omroep Brabant uit eigen onderzoek hoe Nederland, en Brabant in het bijzonder, een belangrijk distributiepunt in de puppyhandel vormt. Veel dieren zijn het slachtoffer van deze malafide handel. Teefjes die in donkere ruimtes na hormoonbehandelingen het ene na het andere nest moeten werpen. Puppy's die bij aankomst vaak ziek blijken te zijn. En gezinnen, zo zagen de leden van de PvdD-fractie in een rapportage, die soms moeten besluiten hun hondje in te laten slapen omdat het niet meer te redden is. Het jaar hiervoor liet het Limburgs Dagblad ook al weten dat Zuid-Nederland het centrum is van de malafide hondenhandel in ons land. Door de stijgende vraag naar puppy's, floreert de puppyhandel als nooit tevoren. De leden van de PvdD-fractie merken op dat ook in de hierop voorafgaande jaren met regelmaat alarmerende berichten over de malafide hondenhandel in het nieuws zijn gekomen. De leden van de PvdD-fractie zien dat honden in de malafide hondenhandel niet gezien worden als levende wezens, maar als ding waar veel geld mee kan worden verdiend. Er worden hierbij zoveel mogelijk pups «geproduceerd» bij moederhonden, die vaak hele dagen in een kennel of schuur liggen. Puppy's worden vanuit Oost-Europa grootschalig door Europa vervoerd. Als de puppy's deze reis hebben overleefd en aankomen op de plek van bestemming, zijn ze vaak ziek of vertonen ze gedragsstoornissen. Kan de Staatssecretaris dit bevestigen?
Het is wat de leden van de PvdD-fractie betreft duidelijk dat Nederland de spil in het web is van de illegale hondenhandel en dat een daadkrachtige aanpak noodzakelijk is om de problemen aan te pakken. De stroom aan incidenten en misstanden bij de illegale puppyhandel duiden op een structureel probleem. De afgelopen jaren zijn enkele maatregelen ingezet, zoals de invoering van het nieuwe dierenpaspoort, de verhoging van de

minimumleeftijd waarop pups mogen worden geïmporteerd en het inzetten op bewustwording van de consument. De leden van de PvdD-fractie zien echter dat deze maatregelen nog niet het gewenste effect hebben: een einde aan de malafide hondenhandel. Deelt de Staatssecretaris deze opvatting? De leden van de PvdD-fractie vinden dat er zo snel mogelijk een einde moet komen aan dit beleid van pappen en nathouden. Deelt de Staatssecretaris de mening van de leden van de PvdD-fractie dat er meer nodig is om de malafide puppyhandel aan banden te leggen en een einde te maken aan het dierenleed dat hier plaatsvindt? De leden van de PvdD-fractie vragen de Staatssecretaris of zij bereid is om onmiddellijk met maatregelen te komen.
De leden van de PvdD-fractie krijgen vele signalen dat malafide fokkers en handelaren vrij spel hebben en dat er miljoenen worden verdiend over de rug van pups en moederhonden. De Staatssecretaris heeft in de beantwoording op vragen van deze leden reeds bevestigd dat er in Nederland jaarlijks miljoenen verdiend worden aan de malafide hondenhandel. Uit internationaal onderzoek blijkt dat deze dierenhandel, na drugshandel, de meest lucratieve handel is. Kan de Staatssecretaris bevestigen dat de malafide puppyhandel een gouden handel is? De leden van de PvdD-fractie wijzen erop dat de Staatssecretaris tijdens het Vragenuur d.d. 11 februari 2014 (Handelingen II 2013/14, nr. 52, item 6) heeft toegezegd de reeds getroffen maatregelen eerst te willen evalueren. Kan de Staatssecretaris aangeven of zij deze maatregelen al beoordeeld heeft? Zo ja, wat zijn de uitkomsten hiervan? Zo nee, wanneer zal deze evaluatie plaatsvinden? Is zij bereid deze evaluatie voor de begrotingsbehandelingen naar de Kamer te sturen?
De leden van de PvdD-fractie zien dat er veel te verbeteren is in de verkoop van dieren. Onwetende eigenaren kopen, vaak impulsief, puppy's online en houden op deze manier de puppyindustrie in stand. Elk jaar worden tienduizenden puppy's, afkomstig uit de malafide hondenhandel, verkocht via internetsites als Marktplaats. Daarvan is het merendeel ziek. Welke rol spelen online advertentiesites in de verkoop van de puppy's? Dieren mogen niet meer worden tentoongesteld in etalages. Maar er is een uitzondering voor digitale winkels en marktplaatsen, waar nagenoeg alle hondenhandel plaatsvindt. Waarom houdt de Staatssecretaris vast aan de uitzondering voor handel op internet?
De strafmaat voor malafide hondenhandel is niet afschrikwekkend, heeft het International Fund for Animal Welfare (IFAW) geconstateerd. Een foute kras op papier kan een twee keer zo lange gevangenisstraf opleveren als een kras door een levend wezen. Vindt de Staatssecretaris dat acceptabel? Kan de Staatssecretaris aangeven wanneer de toegezegde evaluatie over het houdverbod naar de Kamer komt? De leden van de PvdD-fractie wijzen erop dat levende dieren niet te vergelijken zijn met tweedehands tafels of koelkasten. Is de Staatssecretaris bereid de online verkoop van dieren te verbieden? Zo nee, is zij bereid de voor- en nadelen van mogelijkheden om de verkoop van dieren op advertentiesites aan te pakken te onderzoeken? De leden van de PvdD-fractie wijzen bijvoorbeeld op een verbod op online veilingen op dieren. Advertenties van dieren op het internet zouden alleen toegestaan mogen zijn als er hierna een fysieke kennismaking met het dier en een wachttijd volgt voordat het dier daadwerkelijk van eigenaar wisselt.
De leden van de PvdD-fractie wijzen erop dat toezichthouders slechts het tipje van de ijsberg ontdekken. Deze leden verwijzen naar een verklaring van de NVWA waaruit blijkt dat de nieuwe wetgeving omtrent de invoering van jonge honden niet gehandhaafd wordt, omdat er niet voldoende inspecteurs zijn. De pakkans van puppyhandelaren lijkt dan ook erg laag te zijn. Is de Staatssecretaris ermee bekend dat de NVWA onvoldoende inspecteurs voor controles heeft? Hoeveel fte is er op dit moment bij de NVWA aanwezig voor de handhaving op de malafide hondenhandel? Is de Staatssecretaris bereid de NVWA, Landelijke

Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) en dierenpolitie meer slagkracht te geven en zo de handhaving te verbeteren om effectief weerstand te bieden aan de puppyindustrie? Kan zij bevestigen dat de regels met betrekking tot identificatie en registratie omzeild worden? Is het waar dat er veel gesjoemeld wordt met inentingen en paspoorten, en wat doet de Staatssecretaris hieraan?
De leden van de PvdD-fractie verwijzen naar het onderzoek van World Animal Protection (http://www.worldanimalprotection.nl/actueel/onwetendheid-houdt-malafide-hondenhandel-stand), waaruit is gebleken dat 40 procent van de Nederlandse hondenbezitters niet weet waar op gelet moet worden om na te gaan of een hond verantwoord is gefokt. Naar schatting worden er jaarlijks tot 70.000 puppy's, afkomstig uit Oost-Europa, in Nederland te koop aangeboden. De leden van de PvdD-fractie wijzen erop dat dit meer dan de helft van het totale puppyaanbod in Nederland is. Slechts 0,7 procent van de respondenten is ervan op de hoogte dat de puppy uit een Oost-Europees land komt. Kan de Staatssecretaris aangeven welk deel van de bevolking beïnvloed wordt door de huidige voorlichting van het Landelijk Informatie Centrum Gezelschapsdieren (LICG) en of dit bereik voldoende is om de problemen te verminderen?
De leden van de PvdD-fractie hebben er eerder voor gepleit om puppy's te laten chippen in het bijzijn van de moeder, zodat in het registratiesysteem vastgelegd wordt hoeveel puppy's een moederhond krijgt. Zo kunnen misstanden effectief worden aangepakt en wordt geknoei met papieren bemoeilijkt. Is de Staatssecretaris bereid om deze mogelijkheid alsnog te onderzoeken? Zo nee, waarom niet?
De leden van de PvdD-fractie wijzen erop dat in landen als Zweden en Denemarken de wettelijke minimumleeftijd waarop een kitten gescheiden mag worden van de moeder op 12 weken ligt, waar in Nederland een grens van 7 weken geldt. Deze leden vragen de Staatssecretaris of zij kan garanderen dat er in de praktijk, bijvoorbeeld via advertentiesites, geen kittens meer worden aangeboden met een leeftijd van bijvoorbeeld 4 tot 6 weken oud? Zo nee, is de Staatssecretaris bereid hier extra maatregelen tegen te nemen? Deelt de Staatssecretaris de mening dat het scheiden van kittens van de moederpoes met een leeftijd van 7 weken in de meeste gevallen veel te vroeg is omdat kittens met 7 weken nog volop in de leer zijn bij hun moeder en een vroege scheidingsleeftijd negatieve gevolgen kan hebben voor de ontwikkeling van kittens? Zo nee, waarom niet? Is de Staatssecretaris bereid om extra in te zetten op communicatie met betrekking tot de scheidingsleeftijd van kittens zodat duidelijk is dat 7 weken in de meeste gevallen een veel te jonge leeftijd is om de kittens van het moederdier te scheiden? Is de Staatssecretaris bereid om in samenwerking met deskundigen de mogelijkheden te onderzoeken om de scheidingsleeftijd van kittens te verhogen met enkele weken bijvoorbeeld nadat ze een eerste vaccinatie gehad hebben, tenzij de moederpoes niet in staat is voor de kittens te zorgen? Zo nee, waarom niet? De leden van de PvdD-fractie wijzen op het Belgisch model, waar katten sinds 1 september 2014 verplicht gesteriliseerd, geïdentificeerd en gechipt moeten zijn wanneer zij van eigenaar wisselen. Daarnaast moeten honden en katten die uit het buitenland komen aan bepaalde voorwaarden voldoen en over een verklaring van de bevoegde autoriteit uit het land van herkomst beschikken. Is de Staatssecretaris bereid om de voor- en nadelen van deze Belgische wetgeving te bestuderen? Zo nee, waarom niet?

Voorhangprocedure wijziging Besluit houders van dieren in verband met het stellen van eisen aan het houden van aangewezen diersoorten en diercategorieën en het introduceren van een fokverbod
De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren vragen de Staatssecretaris of er voldoende handhaving beschikbaar is voor de positieflijst en of er al is besloten welke organisatie verantwoordelijk zal zijn voor het

vaststellen van de houderijvoorschriften (waaronder soorten uit tabel 2 gehouden kunnen worden) en op basis waarvan dit wordt bepaald. Graag ontvangen zij hier een reactie op.

II. Antwoord / Reactie van de Staatssecretaris

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

Algemeen

De leden van de VVD-fractie zijn benieuwd naar de resultaten van het incidentenonderzoek dat wordt uitgevoerd door de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit Utrecht. Bij dit onderzoek wordt er gekeken of problemen in verhouding meer of minder voorkomen bij rashonden mét of zonder stamboom. De Staatssecretaris geeft in haar brief van 12 februari 2015 (Kamerstuk 28 286, nr. 782) aan dat de resultaten medio 2015 verwacht worden. Kan de Staatssecretaris aangeven wanneer de resultaten te verwachten zijn?

De leden van de VVD-fractie zijn blij met de verantwoordelijkheid die de sector en betrokken partijen hebben genomen met het projectplan «Fairfok, gezonde en sociale hond in Nederland». Dit projectplan moet nu nader worden uitgewerkt in een werkprogramma, ten behoeve van de uitvoering. De leden van de VVD-fractie willen graag van de Staatssecretaris weten op welke manier de betrokken partijen zullen worden ondersteund. Wordt de betrokken partijen voldoende tijd gegund om tot een goede uitvoering van het projectplan te komen? Zijn hier afspraken over gemaakt?

De definitieve rapportage van het incidentieonderzoek door de Faculteit Diergeneeskunde naar 25 hondenrassen en 2 kattenrassen wordt eind van dit jaar verwacht. Ik zal uw Kamer hierover informeren. De resultaten van de geautomatiseerde gegevensverzameling worden zodra deze beschikbaar zijn publiek gemaakt via de Rashondengids van het Landelijk Informatie Centrum Gezelschapsdieren (LICG). De verwachting is dat in oktober a.s. de Rashondengids op internet beschikbaar komt (www.LICG.nl).
De realisatie van de ambities uit het Fairfokplan zal worden ondersteund door een projectsecretaris die door mij beschikbaar wordt gesteld. De projectsecretaris wordt in beginsel voor een periode van 3 jaar aangesteld. Het werkplan hiervoor wordt deze maand vastgesteld.

15 weken eis

Vanaf 29 december 2014 mogen honden niet meer ongevaccineerd, en dus pas vanaf de leeftijd van 15 weken, Nederland binnenkomen. Hiermee kan een vaccinatie tegen rabiës bij de import en export van dieren worden gegarandeerd. De leden van de VVD-fractie zien dit als een goede stap naar de import van gezonde dieren. Maar de leden van de VVD-fractie moeten hierbij wel constateren dat deze maatregel negatieve gevolgen met zich meebrengt. Dit geldt met name voor hondenrassen die minder vaak voorkomen, zoals bijvoorbeeld de Barbet. Voor een gezonde bloedlijn zijn fokkers afhankelijk van soorten uit het buitenland en hierbij speelt het socialisatieproces een belangrijke rol. Dit proces begint al bij 8 weken en is cruciaal. Door de 15 weken eis wordt dit proces ernstig verstoord met mogelijk grote gevolgen voor deze rassen. Is de Staatssecretaris bekend met dit effect van de nieuw ingestelde maatregel? Zo ja, kan de Staatssecretaris nader aangeven wat de precieze effecten zijn van deze maatregelen voor rassen die minder vaak voorkomen in Nederland, zoals de Barbet? Wat vindt de Staatssecretaris van de mogelijke bijko-

mende effecten van de 15 weken eis zoals de mogelijke dreiging voor de gezonde bloedlijn van bepaalde rassen en problemen met betrekking tot het socialisatieproces?

Is zij met de leden van de VVD-fractie van mening dat dit niet het bedoelde effect kan zijn van de 15 weken eis? Zo ja, is de Staatssecretaris bereid te kijken naar een oplossing in overleg met sector? Zo nee, kan de Staatssecretaris aangeven waarom dit effect van de maatregel acceptabel is?

Ik ben bekend met de bezwaren vanuit de kynologie tegen de 15 weken-eis. Voor diversiteit in de genenpool is het echter geenszins nodig om een pup onder de 15 weken te importeren. Fokkers kunnen een oudere pup importeren, een teef in het buitenland laten dekken, outcross toepassen of, indien het niet anders kan, sperma importeren. Met betrekking tot de socialisatie merk ik op dat pups ook gekocht kunnen worden bij buitenlandse fokkers die wel aandacht besteden aan socialisatie. Dit vergt voor een fokker nader onderzoek en intensiever contact met de fokker in het buitenland, maar hoeft geen belemmering te vormen. Ook in Nederland wordt sinds 1 juli 2014 van fokkers via het Besluit houders van dieren geëist dat fokkers aandacht besteden aan socialisatie. Ik zie geen reden om het beleid hieromtrent aan te passen.

Een aantal landen binnen Europa staan de import van dieren jonger dan 3 maanden toe onder bepaalde eisen. Zo vraagt Finland een verklaring. In deze verklaring moet worden aangegeven of het betreffende dier niet in aanraking is geweest met mogelijk besmette dieren. Is de Staatssecretaris bereid naar een dergelijke oplossing te kijken? Is de Staatssecretaris tevens bereid om in overleg te treden met de betrokken partijen om een goede invulling te geven aan een oplossing waarmee een gezonde bloedlijn kan blijven bestaan voor onder meer rassen die maar in een bepaalde mate voorkomen in Nederland? Is het niet de gemakkelijkste oplossing om een uitzondering te maken voor een aantal hondenrassoorten? Ziet de Staatssecretaris hier mogelijkheden voor? Zo nee, waarom niet?

De maatregelen waar naar gevraagd wordt, zijn enkele maanden geleden in werking getreden. Overleg tussen vertegenwoordigers van fokkers en het Ministerie van Economische Zaken heeft plaatsgevonden. De vrijstelling voor de invoer van ongevaccineerde dieren is opgeheven per 29 december 2014. Nederland, België en Duitsland hanteren sinds die datum dezelfde veterinaire regels voor de invoer van pups. Zoals hiervoor uiteen gezet zijn er meerdere mogelijkheden om de genetische diversiteit te behouden. Een onderscheid naar gelang het hondenras is veterinair niet te verdedigen en zal de handhaving daarnaast onnodig bemoeilijken. Tot slot ben ik op dit moment bezig met de evaluatie van het beleid op het terrein van de hondenhandel. Afhankelijk van de resultaten van de evaluatie zal ik bezien of aanpassing van de maatregelen noodzakelijk is. Ik verwacht deze resultaten begin volgend jaar aan uw Kamer toe te sturen.

Illegale handel

In de brief van 21 april 2015 (Kamerstuk 28 286, nr. 809) heeft de Staatssecretaris aangegeven dat in opdracht van de Europese Commissie een onderzoek wordt uitgevoerd naar welzijn van honden en katten die betrokken zijn bij handelspraktijken. De Europese Commissie wil op basis van dit onderzoek bepalen of voorstellen voor aanvullende maatregelen op Europees niveau noodzakelijk zijn. De leden van de VVD-fractie constateren dat Nederland grote stappen heeft gezet voor een goed en

gezond fokbeleid. Nederlandse fokkers van bijvoorbeeld honden voldoen aan allerlei voorschriften en investeren in goede en gezonde bloedlijnen. Maar steeds vaker wordt Nederland geconfronteerd met de import en handel van illegale puppy's afkomstig uit met name Oost-Europese landen. Internationale criminele netwerken profiteren van deze handel waarmee de gezonde Nederlandse puppyhandel wordt bedreigd. De leden van de VVD-fractie willen de Staatssecretaris verzoeken hier aandacht voor te vragen bij de Europese collega's. Is de Staatssecretaris bereid die landen aan te spreken op de aanpak van de illegale puppyhandel? Het betreft hier vooral een kwestie van handhaving, en niet direct extra maatregelen op Europees niveau. Deelt de Staatssecretaris deze mening met de leden van de VVD-fractie?

Bij het constateren van misstanden worden de autoriteiten van het land van herkomst hiervan op de hoogte gebracht. Ook de Europese Commissie heeft aandacht voor de problematiek getuige het onderzoek naar de handel in honden en katten in handelspraktijken in opdracht van de Commissie. Ik heb hier reeds aandacht voor gevraagd en zal bij een zich voordoende volgende gelegenheid ook de aandacht vestigen op dit probleem. Ik ben met de VVD van mening dat nadrukkelijk gekeken moet worden naar de handhaving en handhaafbaarheid van de huidige regels, en de vraag moet worden beantwoord of op dit punt verbetering nodig is, alvorens nieuwe maatregelen te treffen. Hiertoe wacht ik dan ook eerst mijn eigen evaluatie en het onderzoek van de Europese Commissie af.

Tevens blijkt uit diverse bronnen (kranten, lokale media en social media) dat er een samenhang lijkt te zijn tussen illegale puppyhandel en andere strafbare feiten zoals drugshandel, verboden wapenbezit en geweldsmisbruik. Kan de Staatssecretaris meer inzicht geven in deze vermeende samenhang? Daarnaast willen de leden van de VVD-fractie graag inzicht krijgen in de bandbreedte en het gemiddelde van de opgelegde strafmaat en de hoogte van de boetes die betrekking hebben op de illegale puppyhandel al dan niet in samenhang met andere strafbare feiten. Kan de Staatssecretaris de Kamer van deze gegevens voorzien bij de beantwoording van deze vragen?

In 2013 en 2014 heeft de politie een fenomeenonderzoek respectievelijk verkennend onderzoek gedaan naar de illegale en/of malafide import van jonge honden vanuit het Oosten van Europa. Dit heeft niet geleid tot aanwijzingen dat criminele organisaties zich naast zware criminaliteit zoals drugshandel en mensenhandel, ook bezig houden met hondenhandel. Wel is er in 2014 en 2015 diverse keren door de politie, al dan niet in nauwe samenwerking met de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en de Landelijke Inspectiedienst (LID), strafrechtelijk opgetreden tegen hondenhandelaren in Nederland.

Het Openbaar Ministerie (OM) registreert het wetsartikel met betrekking tot dierenmishandeling of -verwaarlozing dat is overtreden en welke straf er is opgelegd, maar niet of de veroordeelde dit als particulier of bedrijfsmatig deed.

Aan uw Kamer is tijdens het AO huiselijk geweld en dierenwelzijn van 16 oktober 2014 toegezegd om het strafrechtelijk houdverbod te evalueren (Kamerstuk 28 345, nr. 131). Op verzoek van uw Kamer zal daarbij ook de hoogte van de opgelegde straffen voor dierenmishandeling- en verwaarlozing aan bod komen. Zoals aangegeven in de beantwoording van schriftelijke vragen op 20 juli jl. over de mishandeling van olifanten (Aanhangsel Handelingen II 2014/15, nr. 2937) zal de Minister van Veiligheid en Justitie in het najaar de evaluatie met een beleidsreactie aan uw Kamer doen toekomen.

NVWA pilot

De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) heeft een pilot uitgevoerd waarbij aanbieders van pups op internet actief werden benaderd op het gebied van regelgeving en informatievoorziening. Wanneer worden de resultaten van deze pilot verwacht? De leden van de VVD-fractie zien een waarde in deze vorm van toezicht maar vragen hier wel bij welke kosten er aan deze manier van toezicht en handhaving verbonden zijn en welke resultaten. Kan de Staatssecretaris hier in de appreciatie van de pilot nader op ingaan?

Met de door de NVWA uitgevoerde pilot is handhavingscommunicatie ingezet. Adverteerders van pups ontvingen een brief waarin hen werd verzocht binnen twee weken gegevens naar de NVWA te verzenden in het kader van controle op de regelgeving voor I&R-honden. De aangeleverde gegevens zijn gecontroleerd in de centrale databank.
Benaderen van adverteerders langs deze weg is zinvol gebleken om adverteerders te laten inzien dat ze gecontroleerd worden door de NVWA, ook via internetaanbieders. Tevens werd hiermee meer bekendheid gecreëerd voor de I&R-verplichting voor honden.
De groep die veel advertenties plaatst blijkt te bestaan uit grote handelaren die geregistreerd staan in de centrale databank.
De NVWA is voornemens in navolging van de pilot nog controles uit te gaan voeren ten behoeve van het beter risicogericht inrichten van het interventiebeleid. Ik zal in de evaluatie van het beleid op het terrein van hondenhandel nader op de resultaten hiervan in gaan.

Deze vorm van handhavingscommunicatie is in een pilot getoetst en maakt nu nog geen vast onderdeel uit van de handhavingsstrategie. Wanneer deze vorm van handhavingscommunicatie vast onderdeel uit maakt van de handhavingsstrategie kan inzichtelijk gemaakt worden wat de kosten hiervan bedragen.

Incidenten

Ten slotte hebben de leden van de VVD-fractie nog enkele vragen over bijtincidenten en met name over inbeslagname van honden betrokken bij deze incidenten. Graag vernemen de leden van de VVD-fractie hoe de Staatssecretaris aankijkt tegen de huidige methoden van de gedragstest. De meest gebruikte gedragstest blijkt een niet-gevalideerde test te zijn. Is de Staatssecretaris van mening dat deze test de optimale manier is om mogelijk agressieve honden op een eerlijke wijze te testen op gevaarlijk gedrag? Deelt de Staatssecretaris de mening van de leden van de VVD-fractie dat er naar mogelijkheden gekeken moet worden om een gevalideerde en wetenschappelijk onderlegde gedragstest in te voeren? Zo nee, waarom niet?
Op welke manier is de Staatssecretaris voornemens om de opslag van deze dieren zoveel mogelijk te voorkomen? Is de Staatssecretaris het met de leden van de VVD-fractie eens dat er andere veilige maatregelen zijn die hond-vriendelijker en eigenaar-vriendelijker zijn? Zo ja, is de Staatssecretaris bereid hier naar te kijken en dit indien mogelijk in te voeren? Zo nee, waarom niet?

Sommige onderdelen van de huidige gedragstest zijn gevalideerd. In het kader van het verbeteren opvang in beslag genomen honden die verwaarloosd of mishandeld zijn, heb ik opdracht gegeven tot het ontwikkelen van een in de praktijk toepasbare, betaalbare en gevalideerde assessment methode. Hiermee kan in een vroeg stadium de mentale en fysieke toestand beter worden ingeschat en kan onder meer vastgesteld worden welke training een hond nodig heeft en welke leefsituatie voor de

hond gecreëerd moet worden (plaatsbaarheid) gelet op de veiligheid voor mens en dier en het welzijn van de hond. Een dergelijk assessment kan in het geval van een in beslag genomen hond op grond van een bijtincident mogelijk aanvullende informatie opleveren. In samenwerking met gedragstherapeuten kan na ontwikkeling van het assessment bezien worden in hoeverre deze methode complementair is aan de agressietest waardoor een nauwkeuriger beeld van de mogelijkheden voor een individuele hond kan worden gerealiseerd dan bij het gebruik van een agressietest alleen.

Gezien de context van veelal een incident is het weghalen van een hond bij de eigenaar niet altijd te voorkomen.

Ik merk hierbij op, naar aanleiding van vragen bij het Algemeen Overleg dierenwelzijn op 23 juni jl., dat een bijtincident verschillende strafbare feiten kan opleveren en de politie aangiftes hiervan dient op te nemen (Kamerstuk 28 286, nr. 817). De Minister van Veiligheid en Justitie heeft aangegeven dat de politie bezig is met een landelijk protocol waarin de aanpak van bijtincidenten wordt beschreven teneinde een uniformere omgang met bijtincidenten te bewerkstelligen. Klachten over het niet-opnemen van de aangifte kunnen worden ingediend bij politie en bij handhaving van de beslissing bij het Openbaar Ministerie.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdA-fractie

Illegale puppyhandel

De leden van de fractie van de PvdA zijn geschrokken van de illegale handel in puppy's. Deze leden zijn blij dat de Staatssecretaris dit probleem aanpakt. Zij maken echter uit berichten in onder meer de Telegraaf (11 juni jl.) op dat de NVWA te weinig inspecteurs heeft om te handhaven op de «15-weken regelgeving» die mede ingezet wordt om deze handel aan te pakken. Deze leden vragen de Staatssecretaris of zij hierop kan reageren. De leden van de PvdA-fractie vragen de Staatssecretaris in hoeverre dit probleem prioriteit heeft voor de NVWA. Indien er geen prioriteit aan dit dossier gegeven wordt vragen zij de Staatssecretaris waarom niet. Indien dit wel gebeurt vragen zij hoe het dan kan voorkomen dat er nog steeds honden jonger dan 15 weken Nederland binnenkomen.

De NVWA richt zich in samenwerking met de LID en de taakaccenthouders dierenwelzijn van de politie op controle en toezicht op de regelgeving omtrent welzijn, identificatie en registratie en veterinaire voorschriften voor gezelschapsdieren. De NVWA richt zich daarbij met name op de bedrijfsmatige handel en fokkerij. In 2014 en 2015 had en heeft de NVWA voor toezicht en controle binnen de beschikbare uren voor dierenwelzijn 4 FTE beschikbaar voor toezicht en controle op de hondenhandel en fokkerij. In 2015 wordt prioriteit gegeven aan het toenemend aantal meldingen over hondenhandel, mede naar aanleiding van de nieuwe veterinaire regels voor pups (vaccinatieplicht).
Op basis van een melding wordt een risico-inventarisatie uitgevoerd. Op grond daarvan wordt beoordeeld of en zo ja, welke actie ondernomen dient te worden. Momenteel wordt naar aanleiding van ongeveer 30% van de meldingen actie ondernomen.

De LID reageert als tweedelijnsorganisatie op meldingen van mishandeling en verwaarlozing die door de politie worden overgedragen. Ook voert de LID zelfstandig toezichtcontroles uit waarbij de focus in 2014 heeft gelegen bij asielen, pensions, tuincentra en dierenspeciaalzaken. De LID had in 2014 hier 14,7 inspecteurs voor beschikbaar.

De leden van de fractie van de PvdA begrijpen dat een deel van de verantwoordelijkheid, maar ook van de oplossing voor dit probleem, bij (toekomstige) hondeneigenaren ligt. Deze leden zijn daarom blij dat de Staatssecretaris wil inzetten op voorlichting over de aanschaf van een hond. Deze leden vragen de Staatssecretaris of zij hierbij extra aandacht aan deze puppysmokkel kan geven. Deze leden vragen de Staatssecretaris of zij kan verduidelijken welke stappen ze op dit moment zet en in de toekomst gaat zetten om tot een betere voorlichting te komen. De leden van de PvdA-fractie vragen daarnaast aan de Staatssecretaris welke stappen zij zet om aan dierenartsen voorlichting te geven over de puppysmokkel en of zij bereid is dit te doen indien dit nog niet het geval is.

Ik onderschrijf de verantwoordelijkheid van (toekomstige) hondeneigenaren bij het voorkomen van misstanden in de hondenhandel. Via het Landelijk Informatiecentrum Gezelschapsdieren (LICG) draag ik bij aan voorlichting over de import van honden. Het LICG heeft in 2014 een, door de overheid gefinancierde, campagne «Voorkomen impulsaanschaf huisdieren» gevoerd. Doel van de campagne was dat mensen zich zorgvuldiger oriënteren en beter geïnformeerd beginnen aan het houden van huisdieren. Delen van deze campagne krijgen nu een vervolg.

De leden van de PvdA-fractie zijn zich er van bewust dat er adequate strafmogelijkheden zijn voor het illegaal smokkelen van puppy's. Zij zijn er echter ook van op de hoogte dat deze mogelijkheden (vrijwel) nooit gebruikt worden. Daarom zijn deze leden van mening dat er betere strafmogelijkheden moeten komen voor de handelaren en dierenartsen die bij deze smokkel betrokken zijn. Zij vragen de Staatssecretaris hoe zij hierover denkt. De leden van de PvdA-fractie denken bijvoorbeeld aan een fokverbod, houdverbod en handelsverbod. Kan de Staatssecretaris deze voorstellen meenemen in haar beantwoording?

Er zijn inderdaad al adequate strafmogelijkheden om de illegale handel in honden aan te pakken. Naast het opleggen van een geldboete en/of een gevangenisstraf aan de dader kunnen er ook andere bestuursrechtelijke of strafrechtelijke maatregelen worden opgelegd om verdere overtredingen te voorkomen. Zo kan er een houdverbod worden opgelegd als bijzondere voorwaarde bij een deels voorwaardelijke straf. Daarnaast biedt de Wet op de economische delicten mogelijkheden om de onderneming van een verdachte stil te leggen of onder bewind te stellen. Ook kan de verdachte worden bevolen zich te onthouden van bepaalde handelingen. Ik verwijs u met betrekking tot het houdverbod naar mijn antwoorden op vragen van de VVD-fractie.

Dierenartsen kunnen, afhankelijk van de ernst van de zaak, via het tuchtrecht voorts een waarschuwing, berisping, boete, schorsing, of ontzegging uit het beroep krijgen.

De leden van de PvdA-fractie vragen de Staatssecretaris daarnaast in hoeverre dit dossier ook op Europees niveau behandeld wordt. Zij vragen de Staatssecretaris zich ook op EU-niveau hard te maken zodat er internationale wetgeving kan komen om deze problemen effectief aan te pakken.

Zoals eerder aangegeven in mijn brief van 21 april 2015 (Kamerstuk 28 286, nr. 809) heeft de Europese Commissie een onderzoek laten uitvoeren naar het welzijn van honden en katten in commerciële praktijken. Ik verwijs u verder naar mijn antwoorden op vragen van de VVD-fractie.

Fairfok

De leden van de fractie van de PvdA hebben kennisgenomen van het Fairfok-plan. Hoewel zij blij zijn dat de sector stappen zet om de kans op aangeboren ziektes te verkleinen onder honden zijn deze leden kritisch over het feit dat al zo'n 20 jaar hierover afspraken met de sector gemaakt worden en deze tot op heden niet tot de gewenste resultaten hebben geleid: een hondenfokkerij waarbij aangeboren afwijkingen niet worden doorgefokt. De leden van de fractie van de PvdA staan dan ook kritisch tegenover dit plan.
In het Fairfok-plan wordt gesproken over een «een verantwoorde inteelttoename». Is de Staatssecretaris het met de leden van de PvdA-fractie eens dat elke vorm van toename van inteelt niet goed noch verantwoord is? Zo nee, waarom niet? Zo ja, kan de Staatssecretaris aangeven welke invloed dit heeft op haar standpunt ten opzichte van het Fairfok-plan?

Voor mijn reactie op dit onderdeel van het Fairfok-plan verwijs ik u naar het antwoord op vraag 5 in mijn brief van 1 juni 2015 (Aanhangsel Handelingen II 2014/15, nr. 2442).

In het Fairfok-plan wordt aangegeven dat een raskenmerk schadelijk is als «als het desbetreffende dier bij een dierenarts, gedragstherapeut of andere specialist wordt aangeboden om (de gevolgen van) het kenmerk geheel of gedeeltelijk op te heffen teneinde problemen te herstellen». De leden van de PvdA-fractie vragen de Staatssecretaris of zij hierop kan reageren. De leden van de fractie van de PvdA zien hier namelijk het probleem dat wanneer dieren niet bij een dierenarts worden aangeboden er geen gezondheidsprobleem zou zijn, terwijl dit wel het geval kan zijn. Deze leden denken hierbij bijvoorbeeld aan kenmerken die consumenten als onderdeel van het ras zien, welke zonder dat consumenten het doorhebben veel leed veroorzaken. Ook als het probleem door een dierenarts, gedragstherapeut of andere specialist niet geheel of gedeeltelijk kan worden opgelost teneinde het probleem te herstellen zou het niet onder schadelijke raskenmerken vallen.

De definitie voor een schadelijk raskenmerk in het Fairfok-plan is met alle betrokken deskundigen bij het plan gekozen met als doel dat iedereen hetzelfde verstaat onder de gehanteerde begrippen en onderscheid gemaakt wordt met het begrip erfelijke aandoeningen. Het hanteren van deze definities zal geen invloed hebben op het bezoeken van een dierenarts of andere therapeut bij gezondheids- of gedragsproblemen. Of, en in welke mate er sprake is van een onderrapportage op schadelijke raskenmerken kan ik niet beoordelen.

Daarnaast vragen deze leden of de Staatssecretaris kan reageren op de uitspraak dat een erfelijke aandoening is gedefinieerd als «een kenmerk dat de gezondheid, het gedrag of het functioneren van een hond in het algemeen schaadt volgens goede diagnostische criteria door een dierenarts of andere specialist vastgesteld, significant vaker bij dieren van een raspopulatie voorkomt dan bij de soort in zijn algemeen». Deze leden vragen de Staatssecretaris of zij in haar reactie kan meenemen dat erfelijke aandoeningen ook bij meerdere rassen kunnen voorkomen.

Het is een bekend gegeven dat erfelijke aandoeningen bij meerdere rassen zich kunnen voordoen. Hiervoor wordt ook onderzoek gedaan zoals Incidentie van schadelijke raskenmerken en erfelijke gebreken bij populaties van gezelschapsdieren. Zie ook mijn antwoord op vorige vraag.

In het Fairfok-plan staat «Bij nieuw te nemen maatregelen maken wij de kanttekening dat wij voor een aantal zaken instemming van onze achterban moeten vragen via de Algemene Vergadering. De uitkomst van een dergelijk traject staat niet op voorhand vast.». De leden van de fractie van de PvdA vragen de Staatssecretaris of de voorstellen van de Raad van Beheer hiermee kunnen worden gestopt door de achterban. De leden van de PvdA-fractie vragen de Staatssecretaris wat zij zal doen indien de achterban besluit niet in te stemmen met nieuw te nemen maatregelen.

Het Fairfok-plan is mij in november 2014 aangeboden door de Raad van Beheer. Ik ga er vanuit dat de Raad van Beheer staat voor de ambities en de nieuwe maatregelen die zijn geformuleerd in het plan en dat de Raad de haalbaarheid van draagvlak bij haar achterban goed heeft ingeschat. Aan deze ambities en maatregelen heb ik mijn steun toegezegd.

Ik verwacht van de sector dat zij met Fairfok een koers voor de hondenfokkerij zal gaan varen die op vooruitstrevende wijze invulling geeft aan de regelgeving in art. 3.4. Besluit houders van dieren. Ik merk daarbij op dat een individuele fokker op grond van artikel 3.4 van het Besluit houders van dieren dient aan te tonen dat hij voor zover mogelijk alles heeft gedaan gezonde nakomelingen te fokken. Een fokker zal zich daarbij niet achter het op Fairfok gebaseerde plan kunnen verschuilen indien hieruit onvoldoende inspanning voortvloeit voor het desbetreffende ras.

De leden van de fractie van de PvdA vragen de Staatssecretaris of zij een overzicht kan maken van de negatieve gevolgen indien er een verbod komt op het fokken van zieke hondenrassen. Zij vragen de Staatssecretaris eveneens of zij een overzicht kan maken van het dierenleed dat voorkomen kan worden door dit te doen. De leden van de fractie van de PvdA vragen de Staatssecretaris of zij kan reageren op deze twee lijsten.

Het bij wet verbieden van het fokken van bepaalde rassen is niet eenvoudig. Daar is in het verleden ervaring opgedaan met de inmiddels afgeschafte Regeling Agressieve Dieren (Kamerstuk 28 286, nr. 228). Het vaststellen of een hond tot een bepaald ras behoort is juridisch gezien niet eenvoudig. Het al of niet hebben van een stamboom is niet voldoende als criterium, gelet op look-alikes zonder stamboom. Een verbod levert verhoging van regeldruk, administratieve lasten en nalevingskosten op. Ook is een verbod nauwelijks handhaafbaar. Ik acht dit dan ook onwenselijk. Welke winsten behaald zullen worden door een fokverbod is niet vast te stellen.

De leden van de fractie van de PvdA vragen specifieke aandacht voor de Duitse Herder. In de beantwoording van schriftelijke vragen (Aanhangsel Handelingen II 2014/15, nr. 2442) geeft de Staatssecretaris aan dat DNA-diagnostiek behulpzaam kan zijn bij het terugdringen van erfelijke aandoeningen als gevolg van inteelt. De Vereniging van fokkers en liefhebbers van Duitse Herdershonden (V.D.H) geeft aan dat DNA-tests op twee veelvoorkomende aandoeningen bij Duitse Herders (degeneratie myelopathie (DM) en hypofysiare dwerggroei) niet verplicht zijn. Kan de Staatssecretaris hierop reageren, en daarbij haar beantwoording van de eerder gestelde schriftelijke vragen meenemen over het feit dat DNA-diagnostiek behulpzaam is bij het terugdringen van erfelijke aandoeningen?
De leden van de fractie van de PvdA zijn, zoals ook blijkt uit voorgaande vragen, kritisch over het Fairfok-plan en de te verwachten resultaten.

Allereerst wil ik nog opmerken dat het de verantwoordelijkheid van de sector zelf is om hun rassen met alle instrumenten die beschikbaar zijn gezond te maken. Het gebruik maken van DNA-diagnostiek is een

instrument. In mijn brief van 1 juni 2015 (Aanhangsel Handelingen II 2014/15, nr. 2442) ben ik nader ingegaan op het gebruik van DNA-diagnostiek als instrument om erfelijke gebreken terug te dringen. Aanvullend wil ik opmerken dat het mij bekend is dat bij Duitse herders diverse erfelijke aandoeningen aanwezig zijn. Voor een aantal van deze aandoeningen zijn momenteel geen DNA-testen beschikbaar, voor een aantal wel. De focus bij de rasvereniging ligt nu bij het normaliseren van de stand van de hond. Maar ook andere erfelijke aandoeningen dienen de aandacht te krijgen om tot een gezonde en sociale hond te komen. Hierbij dient de vraag gesteld te worden: hoe vaak komt een aandoening voor en heeft selectie daarop zin? Op basis van antwoorden op deze vragen kan urgentie c.q. prioriteit vastgesteld worden. Het is foktechnisch niet haalbaar om alles in een keer aan te pakken. Het incidentieonderzoek van de Faculteit Diergeneeskunde dat momenteel loopt en in oktober a.s. via de Rashondengids van het LICG de eerste kwantitatieve resultaten gaat geven, kan meer inzicht verschaffen. Samen met deskundigen zullen rasverenigingen keuzes moeten maken welke aandoeningen prioritair opgepakt dienen te worden. Dat is ook het proces dat in het Fairfok-plan beschreven staat.

Deze leden vragen de Staatssecretaris daarom ook om te gaan handhaven op artikel 3.4 uit het Besluit houders van dieren: «Het is verboden te fokken met gezelschapsdieren op een wijze waarop het welzijn en de gezondheid van het ouderdier of de nakomelingen wordt benadeeld».

Tijdens controles op basis van meldingen door de NVWA en de LID wordt de wijze waarop fokkers invulling geven aan art. 3.4. beoordeeld. NVWA en LID werken gezamenlijk aan nadere invulling van de handhavingstrategie. Deze zal zich vooraleerst op de hondenfokkerij richten. Bij evidente misstanden zal handhavend worden opgetreden.

Katten

De leden van de fractie van de PvdA begrijpen uit onderzoek van het Kattengedragsadviesbureau dat een te vroege scheiding tussen moederpoes en kitten tot gedrags- en gezondheidsproblemen kan leiden. Deze leden vragen de Staatssecretaris hierop te reageren. Kan de Staatssecretaris hierbij meenemen dat op dit moment in de wet staat dat kittens vanaf zeven weken van de moeder mogen worden gescheiden, terwijl dit onderzoek aantoont dat vijftien weken een betere termijn zou zijn voor de kitten?

De scheidingsleeftijden opgenomen in het Besluit houders van dieren zijn bij de totstandkoming van het besluit heroverwogen o.a. op basis van advies van de WUR (Rapport / Wageningen UR Livestock Research 428, publicatiejaar 2011). De leeftijden in het besluit zijn geen ideale adviesleeftijden, maar minimumleeftijden. Onder bepaalde specifieke omstandigheden kan het wenselijk zijn dieren eerder weg te halen dan 15 weken (bijv. ivm socialisatie van dieren uit een prikkelarme omgeving). Indien de leeftijd verhoogd wordt, wordt het eerder scheiden dan de ideale adviesleeftijd strafbaar. Dit acht ik niet wenselijk. In de voorlichting die wordt gegeven, bijvoorbeeld via de website van het LICG, wordt ook aangegeven dat in veel gevallen een latere leeftijd dan de minimumleeftijd wenselijk is.

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de SP-fractie vinden het een verkeerde keuze van de Staatssecretaris om achter Fairfok aan te lopen. Kan de Staatssecretaris een kort schematisch overzicht geven van de concrete maatregelen en

doelstellingen die zij via Fairfok wil bereiken, waarbij ze dit SMART formuleert?
De oplossing tegen ziekelijke doorfok is in de ogen van de leden van de SP-fractie, simpel:

4) *geen inteelt*
5) *vers bloed (outcross) bij ziekelijke rassen*
6) *geen fok op ziekmakende uiterlijke kenmerken zoals te kleine schedels en te platte neuzen.*

Is de Staatssecretaris bereid om op deze drie zaken in te zetten?
De leden van de SP-fractie zien geen oplossing in Fairfok omdat deze drie zaken niet worden onderkend en aangepakt. Inteelt wordt niet effectief aangepakt: neef-nicht kruising en halfbroer-halfzus worden zelfs nog steeds toegestaan. Kan de Staatssecretaris onderbouwen waarom kruisingen neef-nicht en halfbroer-halfzus verantwoord zouden zijn? Het inmengen van vers bloed (outcross) wordt in Fairfok slechts geclausuleerd bepleit, terwijl dit volgens de leden overal dient te geschieden waar dit gezondheidswinst oplevert. Voorts blijven de rasverenigingen ziekmakende uiterlijke kenmerken (zoals kleine schedels) zelfs dwingend voorschrijven. De leden van de SP-fractie vernemen graag de visie en uitgangspunten van de Staatssecretaris en hebben daarnaast aanvullende vragen.

Voor een uitgebreide reactie op het Fairfok-plan verwijs ik u naar mijn brieven van 12 februari 2015 (kamerstuk 28 286 nr. 782) en 1 juni 2015 (Aanhangsel Handelingen II 2014/15, nr. 2442). Aanvullend wil ik nog opmerken dat het de verantwoordelijkheid van de sector zelf is om de rassen met alle instrumenten die beschikbaar zijn gezond te maken. De drie aangehaalde instrumenten om het doel van een gezonde en sociale hond te realiseren worden in het Fairfok-plan onderkend. Het fokken met gebruikmaking van deze instrumenten is echter een zorgvuldig proces waarbij men enerzijds de typische raskenmerken niet te veel verloren wil laten gaan, maar waar anderzijds erfelijke aandoeningen wel verdwijnen. Het Fairfok-plan dient per ras te leiden tot een plan van aanpak voor het terugdringen van erfelijke gebreken. Voor de begeleiding van dat proces stel ik vanuit het ministerie een projectsecretaris beschikbaar.

Ik verwacht van de sector dat zij met Fairfok een koers voor de hondenfokkerij zal gaan varen die op vooruitstrevende wijze invulling geeft aan de regelgeving in art. 3.4. Besluit houders van dieren. Ik merk daarbij op dat een individuele fokker op grond van artikel 3.4 van het Besluit houders van dieren dient aan te tonen dat hij voor zover mogelijk alles heeft gedaan gezonde nakomelingen te fokken. Een fokker zal zich daarbij niet achter het op Fairfok gebaseerde plan kunnen verschuilen indien hieruit onvoldoende inspanning uit voortvloeit voor het desbetreffende ras.

De leden van de SP-fractie zijn zeer teleurgesteld dat de Staatssecretaris artikel 3.4 van het Besluit houders van dieren slechts uitlegt als inspanningsverplichting naar aanleiding van de zinsnede «voor zover mogelijk» en vinden dit een principieel punt. De leden van de SP-fractie zijn van mening dat dit niet zo naar voren gekomen is in de behandeling van dit besluit en vragen de Staatssecretaris aan te tonen waar dit in de wetsgeschiedenis zo gebracht is. De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris naar juridische onderbouwing en naar andere juridische voorbeelden waar de zinsnede «voor zover mogelijk» al dan niet uitgelegd is als inspanningsverplichting.

In artikel 3.4, eerste lid, van het Besluit houders van dieren is het verbod geformuleerd om te fokken met gezelschapsdieren op een wijze waarop welzijn en gezondheid van het ouderdier of zijn nakomelingen wordt geschaad. In het volgende lid wordt dit nader gepreciseerd. Omdat het

hier gaat om niet scherp te trekken grenzen, wordt in dit lid gesteld dat bij het fokken in ieder geval, voor zover mogelijk, voorkomen moet worden dat ernstige erfelijke afwijkingen en ziekten worden doorgegeven aan nakomelingen etc.

Dat er sprake is van meer dan een inspanningsverplichting valt af te leiden uit de nota van toelichting bij de wijziging van het Besluit houders van dieren in verband met het stellen van regels met betrekking tot fokken en bedrijfsmatige activiteiten met gezelschapsdieren (Stb. 2014, 232). Daar staan onder andere deze passages:

«Uitgangspunt van artikel 3.4 is dat het fokken van dieren op verantwoorde wijze geschiedt. Zowel ouderdieren als nakomelingen mogen in beginsel geen schade aan welzijn of gezondheid ondervinden als gevolg van de fokkerij. Fokkerij mag niet leiden tot uitputting van moederdieren en ook niet tot blijvende of permanente schade aan gezondheid of welzijn van zowel ouderdier als nakomeling. Het is niet toegestaan te fokken met dieren die gebreken of afwijkingen hebben of kunnen krijgen die welzijn of gezondheid van hun nakomelingen schaden. Bij het fokken moet in ieder geval worden voorkomen dat uiterlijke kenmerken worden doorgegeven aan of kunnen ontstaan bij nakomelingen die schadelijke gevolgen hebben voor welzijn of gezondheid van dat dier. Als de afwijkingen voorkomen hadden kunnen worden door het nemen van passende preventieve maatregelen zoals screenend onderzoek, DNA-testen of wijziging van het fokbeleid van de fokker, is fokken niet toegestaan.

Een fokker kan overigens niet altijd van alle erfelijke afwijkingen en andere fokgerelateerde problemen op de hoogte zijn. Van een fokker mag verwacht worden dat hij in het kader van zijn fokbeleid er zorg voor draagt op de hoogte te blijven van voorkomende problemen binnen het ras of de rassen waarmee hij fokt. Als aannemelijk is dat de fokker op de hoogte was of zou kunnen zijn van bovengenoemde problemen of als een fokker onderzoek had kunnen doen of laten doen naar de genoemde problemen, maar desondanks toch fokt met dieren, handelt hij niet overeenkomstig artikel 3.4.»

Een passage staat ook in de beantwoording van de feitelijke vragen van uw Kamer over het besluit, toen nog het «Besluit gezelschapsdieren» (Kamerstuk 28 286, nr. 545, blz. 11): «De zinsnede «voor zover mogelijk» is opgenomen omdat fokken geen mechanisch proces is waarvan de uitkomsten volledig stuurbaar zijn. Er kunnen nakomelingen geboren worden met een afwijking, die niet aan de fokker of zijn fokbeleid te wijten zijn. Of waarvoor bijvoorbeeld geen onderzoekmethoden beschikbaar zijn op basis waarvan vooraf te bepalen valt in hoeverre nakomelingen welzijn- of gezondheidsnadelen zullen ondervinden. Aan dergelijke situaties is invulling gegeven door het gebruik van de woorden «voor zover mogelijk».

Wat zijn de exacte handhavingsinstructies voor de verschillende instanties?

Het interventiebeleid is te raadplegen via de website van de NVWA: https://www.nvwa.nl/onderwerpen/meest-bezocht-a-z/dossier/interventiebeleid
Specifieke werkinstructies op dit terrein worden niet openbaargemaakt omdat dit teveel inzicht zal geven in de werkwijze van de handhavende instanties.

Welke inspanningen zijn er gepleegd tot handhaving van dit artikel 3.4? Wat was het verloop en het resultaat hiervan? Hoeveel menskracht is er gezet op handhaving? Hoe ziet de Staatssecretaris de handhaving van artikel 3.4 voor zich? Verplicht zij bijvoorbeeld de hondenfokker om aan te tonen dat hij alles heeft gedaan om «voor zover mogelijk» ziekelijke doorfok te voorkomen als er sprake is van fokkerij die gezondheidsschade oplevert? Is de Staatssecretaris het ermee eens dat als een rasvereniging een ziekmakend raskenmerk als ras vereiste heeft omschreven, deze niet voor zover mogelijk alles heeft gedaan om ziekelijke doorfok te voorkomen en dus niet aan de wet voldoet? Is de Staatssecretaris het ermee eens dat als er een test beschikbaar is die erfelijke afwijkingen zoals dwerggroei kan voorkomen, maar deze niet gebruikt wordt, er sprake is van overtreding van artikel 3.4? Is de Staatssecretaris het ermee eens dat als een geneticus kan doorrekenen dat een bepaalde foklijn een verhoogde kans op erfelijke aandoeningen geeft, deze foklijn in strijd is met artikel 3.4? Is de Staatssecretaris het ermee eens dat als aangetoond kan worden dat outcross het voorkomen van erfelijke aandoeningen vermindert, maar de fokker danwel de rasvereniging weigert dit, er sprake is van overtreding van artikel 3.4?

Ik verwijs u hiervoor naar mijn antwoorden op de vragen van de PvdA-fractie. Ik merk daarbij nog op dat niet de rasvereniging maar de fokker zal worden aangesproken op zijn eigen fokbeleid.

De leden van de SP-fractie vragen of de Staatssecretaris heeft kennisgenomen van het artikel van kritische dierenartsen «Fairfok Ambitieus, maar Afdoende?» in het Tijdschrift voor Diergeneeskunde. De kritische dierenartsen constateren dat rasstandaarden nog steeds bij diverse rassen standaarden eisen die welzijn benadelen: «Het BOS-syndroom bij de buldog, entropion bij de sharpei en dystocia bij de chihuahua vloeien regelrecht voort uit de rasstandaard. Deze is vastgelegd in het land van herkomst en daardoor ogenschijnlijk onaantastbaar. Fairfok noch de Raad van Beheer geven te kennen dat ze hier in Nederland wijzigingen in willen aanbrengen.» Erkent de Staatssecretaris dat bij deze rassen niet al het mogelijke is gedaan? Erkent de Staatssecretaris dat rasstandaarden gewijzigd moeten worden? Wat doet zij om wijziging te bewerkstelligen? Gaat de Staatssecretaris handhavend optreden bij de rasverenigingen die hun rasstandaarden niet aanpassen om schadelijke raskenmerken te schrappen? Zo nee, waarom niet en wat gaat de Staatssecretaris dan doen? Zo ja, wanneer? Wat doet de Staatssecretaris betreffende de buldog, sharpei en chihuahua?
«DNA-testen voor degeneratieve myelopathie en dwerggroei bij Duitse herders en voor atopie bij golden retrievers, zijn al lang beschikbaar. Maar de bij de Raad van Beheer aangesloten rashondenverenigingen gebruiken ze vaak niet, laat staan dat ze verplicht zijn.», aldus de kritische dierenartsen. Is de Staatssecretaris bereid deze testen te verplichten, zo vragen de leden van de SP-fractie. Is de Staatssecretaris bereid de rashondenerkenning anders in te trekken? Denkt zij dat de betreffende rashondenverenigingen voldoen aan artikel 3.4 van het Besluit houders van dieren?

Het artikel is mij bekend. Ik verwijs u naar mijn brief van 1 juni 2015 (Aanhangsel Handelingen II 2014/15, nr. 2442) en het antwoord op vraag 8 voor het antwoord op bovenstaande vragen. Aanvullend merk ik daarbij op dat de rasstandaarden de verantwoordelijkheid zijn van de rasverenigingen. Het intrekken van een rasstandaard ligt niet binnen mijn bevoegdheid. Artikel 3.4 legt de individuele fokker een verplichting op te fokken overeenkomstig dit artikel.
Of de fokker aan dat artikel voldoet zal los van de rasstandaard worden beoordeeld. Een fokker zal zich hier niet op kunnen beroepen om te ontkomen aan de verplichting van artikel 3.4.

De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris of zij kan aangeven hoe zij de implementatie en handhaving van artikel 3.4 van het Besluit houders van dieren aanpakt bij de volgende concrete gevallen: de Duitse herders, golden retrievers en Friese paarden?
Is zij bereid te regelen dat DNA-tests bij herders voor myelopathie en dwerggroei verplicht worden en dat de uitkomsten (vrij, drager, lijder) bepalend zijn voor of en hoe er gefokt mag worden? De leden van de SP-fractie horen graag een verklaring waarom bij Duitse herders de DNA-test niet verplicht is.

Tijdens controles op basis van meldingen door de NVWA en de LID wordt de wijze waarop fokkers invulling geven aan art. 3.4. beoordeeld. NVWA en LID werken gezamenlijk aan nadere invulling van de handhavingsstrategie. Deze zal zich vooraleerst op de hondenfokkerij richten. Bij evidente misstanden zal handhavend worden opgetreden.
Ik overweeg niet om DNA-testen verplicht voor te schrijven. Het inzetten van dit instrument is een verantwoordelijkheid van de fokker. Zie ook mijn antwoord op de vragen over de Duitse herdershond van de leden van de PvdA.

De leden van de SP-fractie vragen of bij de cavalier King Charles-spaniël de rasstandaard is aangepast, waardoor er niet meer op te kleine schedels en uitpuilende ogen wordt gefokt. Kan de Staatssecretaris hierbij concreet verwijzen naar de betreffende rasstandaard? Zo nee, gaat zij aanpassing van de rasstandaard afdwingen? Wordt outcross toegepast bij het aanpakken van de doorfok problemen bij de King Charles-spaniël?

Over het aanpassen van rasstandaarden ben ik in mijn brief van 1 juni 2015 (Aanhangsel Handelingen II 2014/15, nr. 2442) antwoord op vraag 8 nader ingegaan. De rasverenigingen gaan over de rasstandaarden, ik treed hier niet in. Zie ook mijn eerdere antwoorden op uw vragen.

De leden van de SP-fractie vragen of de Staatssecretaris gehoor gaat geven aan de oproep van dierenartsen om aan te dringen op handhaving op schadelijke raskenmerken door de NVWA?
Gaat de Staatssecretaris handhavend optreden bij de rasverenigingen die outcross weigeren toe te passen om inteeltpercentages te verlagen naar acceptabel niveau? Zo nee, waarom niet en wat gaat ze dan doen? Zo ja, wanneer?

Voor mijn antwoord verwijs ik u naar mijn antwoorden op vragen van de PvdA-fractie over de handhaving van artikel 3.4.

De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris in hoeverre zij zich de kritiek op Fairfok van de Dierencoalitie, de Dierenbescherming, Stichting Dier & Recht en de Sophia- Vereniging aantrekt.
De leden van de SP-fractie vernemen graag wanneer zij de uitkomsten van de tussentijdse evaluatie krijgen.

Ik heb zelf in mijn brief van 12 februari jl. ook aangegeven de vinger aan de pols te houden. In mijn brief over het Projectplan Gezonde en Sociale hond in Nederland (Kamerstuk 28 286, nr. 782), heb ik aangegeven dat er in het najaar van 2015 een tussenevaluatie van het plan komt.

De leden van de SP-fractie vragen welk budget is besteed aan het DNA-onderzoek van professor Rothuizen en welk deel hiervan drukt op 2016. De leden van de SP-fractie vernemen tevens graag welke zaken betreffende doorfok vallen onder welke post van de begroting voor 2016 en hebben dezelfde vraag betreffende de aanpak van malafide hondenhandel.

Ik heb onderzoek van professor Rothuizen dat de incidentie van erfelijke aandoeningen bij 35 hondenrassen en 2 kattenrassen in Nederland vaststelt, gefinancierd. Dit onderzoek is verlengd tot 2016. Hiermee is een totaalbedrag van zo'n € 400.000 gemoeid. De meting wordt gefinancierd vanuit het budget «Kennisontwikkeling en innovatie», te vinden onder het kopje «opdrachten» in de begroting onder artikel 16. Het budget voor de handhaving staat vermeld onder artikel 16 (Concurrerende, duurzame, veilige agro-, visserij- en voedselketens) van de begroting. Een gedetailleerdere uitsplitsing van de inzet van de NVWA is te vinden in de jaarplannen van de NVWA die online worden geplaatst op de website van de NVWA.

De leden van de SP-fractie hebben met zorg kennisgenomen van berichten in de media over schrijnende situaties met malafide hondenhandel waarbij grote hoeveelheden puppy's onder erbarmelijke omstandigheden in Oost-Europa worden gefokt en onder slechte transportomstandigheden naar Nederland worden vervoerd. De leden van de SP-fractie hebben hier veel vragen over. Welke handhavingscapaciteit wordt ingezet op malafide hondenhandel? Hoeveel manuren beslaat dit, wat voor soort controles betreft dit? In hoeverre is er sprake van standaardcontroles en in hoeverre is er sprake van recherchewerk? Welke resultaten zijn er te melden van de gepleegde inspanningen? Hoeveel boetes zijn er uitgedeeld, zaken zijn er aangekaart bij het Openbaar Ministerie (OM), hoeveel zijn er geschikt en hoeveel hebben er tot een veroordeling geleid? In hoeverre vormen capaciteitsproblemen bij het OM een reden om te schikken of niet tot vervolging over te gaan? In hoeverre worden veroordeelden gemonitord om herhaling te voorkomen? Hoe vaak is een houdverbod opgelegd?

Met betrekking tot de handhavingscapaciteit voor de aanpak van problemen bij de hondenhandel verwijs ik u naar mijn eerdere antwoorden op vragen van de PvdA -fractie.

De NVWA heeft in 2013 en 2014 in totaal zo'n 170 respectievelijk 214 controles en hercontroles uitgevoerd op de naleving van het Honden- en kattenbesluit (HKB»99; nu Besluit houders van Dieren) en op de overige genoemde voorschriften gerelateerd aan de handel in honden. Dit betroffen zowel aselecte controles als ook risico-gebaseerd toezicht en controles op basis van meldingen. Daarnaast is in 2014 is door de NVWA in samenwerking met de taakaccenthouders bij de politie en de LID een 5-tal controles uitgevoerd bij grote Nederlandse hondenhandelaren. Daarbij zijn diverse overtredingen geconstateerd, betreffende de veterinaire- en welzijnsregelgeving (paspoorten, I&R, vaccinaties). Er is zowel bestuursrechtelijk als strafrechtelijk opgetreden.

In 2015 zijn tot nu toe ruim 100 controles uitgevoerd, welke met name gericht zijn op de voorschriften gerelateerd aan handel in honden en op welzijnsregelgeving naar aanleiding van meldingen. Naar aanleiding van meldingen zijn tot nu toe ondermeer een vijftal zaken omtrent commercieel transport van honden en katten door de NVWA bestuursrechtelijk opgepakt. In deze gevallen werd niet voldaan aan de veterinaire regelgeving en zijn tientallen pups en ook kittens in bewaring genomen. In een negental andere gevallen waarbij slechts een of enkele dieren betrokken was, is naar aanleiding van controles op grond van meldingen over hondenhandel ook bestuursrechtelijk ingegrepen. Daarnaast zijn naar aanleiding van controles ook processen verbaal, waarschuwing- en herstelbrieven opgemaakt.

Voor het antwoord op de vragen over de resultaten van de politie en het OM verwijs ik u naar de antwoorden op vragen van de Minister van Veiligheid en Justitie en mij van 7 april 2014 (Aanhangsel Handelingen II 2013/14, nr. 1642). Bij de huidige evaluatie van het houdverbod is een van de onderzoeksvragen hoe vaak een houdverbod wordt opgelegd, alsmede hoe de houdverboden worden geregistreerd. Zie ook mijn antwoorden op vragen van de VVD-fractie over het houdverbod.

Welk deel van de honden is geregistreerd en hoe is dit percentage verlopen in de tijd? Welke getallen zijn bekend? Wat gaat de Staatssecretaris doen om naleving van de identificatie en registratie (I&R-)plicht te verhogen?

Welk deel van de honden geregistreerd wordt sinds de verplichte Identificatie en Registratie van honden (1 april 2013) is niet bekend. Wel is bekend dat in 2013 (vanaf 1 april) 56.189 geboortes zijn gemeld, in 2014: 96.329 en in 2015 (tot juli) 49.543. Dit laat een stijgende lijn zien wat betreft de meldingen van in Nederland geboren honden vanaf 1 april 2013 en daarmee het voldoen aan de registratieplicht.

Momenteel wordt het beleid ten aanzien van de hondenfokkerij en -handel geëvalueerd. Onderdeel van deze evaluatie vormt de verplichte Identificatie en Registratie van honden (t.w. verplichte identificatie en registratie van in Nederland geboren pups vanaf die datum en verplichte identificatie en registratie van alle honden die vanaf die datum in Nederland zijn geïmporteerd). De resultaten van deze evaluatie worden begin volgend jaar verwacht. Zoals toegezegd zal ik uw Kamer op de hoogte stellen van de resultaten van deze evaluatie, evenals mogelijke veranderingen in het beleid als daartoe aanleiding bestaat.

Hoe gaat de Staatssecretaris internationale afstemming bewerkstelligen? De leden van de SP-fractie willen graag een inhoudelijke reactie op de petitie fokoff.nl.

World Animal Protection (WAP) pleit voor een verplichte identificatie van iedere verhandelde pup, koppeling van registratiesystemen zodat honden overal in Europa traceerbaar zijn, Europese regels om puppyfokkers en -handelaren te registreren en kwaliteitsstandaarden voor o.a. het fokken, handelen en houden van honden.

Op dit moment geldt een Europese identificatieplicht voor elke hond, kat en fret in intracommunautaire verkeer. Voorts kent inmiddels bijna elke lidstaat een verplichte identificatie en registratie van honden. In de verklaring van de Europese Commissie opgenomen in Verordening 576/2013 met betrekking tot het veterinaire verkeer van gezelschapsdieren is juist aangegeven dat naar aanleiding van het onderzoek naar het welzijn van honden en katten in handelspraktijken, zal worden gekeken naar bijvoorbeeld compatibele systemen van registratie indien hiertoe aanleiding blijkt te zijn. Ik wacht dit onderzoek graag af alvorens te bezien of aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris of zij bereid is te bewerkstelligen dat handelaren in levende dieren op internetsites zoals Marktplaats, verplicht geregistreerd worden teneinde de identiteit en adresgegevens van handelaren te kunnen achterhalen.
De leden van de SP-fractie vragen de Staatssecretaris tevens of zij bereid is een verplichte pop up-tekst met informatie en waarschuwing tegen illegale handel bij advertenties voor verkoop van levende dieren verplicht te stellen.

De grootste onlineaanbieders hebben afspraken met elkaar gemaakt over juiste en tijdige informatievoorziening inzake aanschaf van dieren via internet (Kamerstuk 28 286, nrs. 651, 729, en 799). Illegale handel wordt daar ook in meegenomen. Zij verwijzen bijvoorbeeld naar de website van Rijksdienst voor Ondernemend Nederland over regels waar men aan moet voldoen wat betreft handel en houden van dieren. En zij wijzen gebruikers op de mogelijkheid voor bezoekers van de site om melding te doen van verdachte en illegale handelspraktijken via het telefoonnummer 144. Uw suggesties over registratie handelaren zal ik meenemen in mijn jaarlijks overleg met deze partijen. Ik wil echter niet zo ver gaan om deze zaken te verplichten. Daarbij merk ik op dat ook met behulp van bestaande regels op grond van het Burgerlijk Wetboek al mogelijkheden bestaan om handelaren aan te pakken die oneerlijke handelspraktijken uitvoeren. Ook de regels van het Besluit houders van dieren over de handel in gezelschapsdieren bieden aanknopingspunten voor handhaving.

Welk percentage van de advertenties voor pups op internet wordt gecontroleerd door de NVWA?

Voor gericht onderzoek van de NVWA naar hondenhandel wordt veelvuldig gebruik gemaakt van de gegevens/advertenties op internet. Deze gegevens worden enkele tientallen malen per jaar opgevraagd voor onderzoeken en betreffen met elkaar duizenden advertenties. Welk percentage dit betreft is niet bekend.

Wat wil de Staatssecretaris doen om proactief hondenkopers voor te lichten over de risico's van malafide hondenhandel?

Ik verwijs hiervoor naar mijn antwoorden op de vragen van de PvdA-fractie.

De leden van de SP-fractie horen graag welke vergunningen handelaren en verkopers van pups moeten hebben en aan welke voorwaarden dit is verbonden.
De leden van de SP-fractie vragen in hoeverre hondenhandelaren en verkopers verplicht zijn een administratie bij te houden en in te laten zien door de NVWA betreffende de herkomst van honden, handelsstromen, inentingen en socialisatie. De leden van de SP-fractie vragen of de Staatssecretaris bereid is handelaren en verkopers te verplichten om deze informatie transparant op internet beschikbaar te stellen zodat kopers zich kunnen vergewissen van de herkomst en track record van handelaren en verkopers.

Handelaren en verkopers dienen zich te laten registreren bij de Minister van Economische Zaken op grond van artikel 3.8 van het Besluit houders van dieren. Daarna ontvangen zij van RVO.nl een uniek bedrijfsnummer Ook gelden regels met betrekking tot inentingen van dieren en de socialisatie. Ik verwijs u onder andere naar de artikelen 3.15 en 3.22 van het Besluit. Zowel de LID, NVWA als de politie zijn bevoegd deze voorschriften en de administratie te controleren. Het openbaar maken van deze gegevens acht ik een te grote inbreuk op de bedrijfsvoering van handelaren, een dergelijke maatregel weegt niet op tegen de privacy van de individuele ondernemers.

In hoeverre publiceert de NVWA de namen van veroordeelde of beboete handelaren en verkopers en is dit gemakkelijk vindbaar voor consumenten?

De NVWA publiceert geen namen van beboete handelaren en verkopers van honden. Een rechter kan openbaarmaking van een vonnis uitspreken op basis van de Wet op de Economische Delicten.

Is het mogelijk om consumenten met een stoplichtsysteem voor te lichten over de track record van handelaren en verkopers, waarbij ook ervaringen en recensies van kopers betrokken kunnen worden? Ziet de Staatssecretaris een rol voor zichzelf weggelegd in deze, zo vragen de leden van de SP-fractie.

Dit is alleen mogelijk indien sprake is van een zeer hoog percentage gecontroleerden. Indien slechts een deel van de sector aan controles kan worden onderworpen kan een effect van «shaming» ontstaan voor de ondernemers die wel worden gecontroleerd. Een dergelijk systeem acht ik op dit moment daarom niet uitvoerbaar.

Wat is de stand van zaken betreffende een houdverbod als zelfstandige straf? De leden van de SP-fractie zien graag dat er in deze spoed betracht wordt met de uitvoering van de motie van het lid Van der Ham (Kamerstuk 30 511, nr. 36).

Ik verwijs u hiervoor naar mijn antwoorden op de vragen van de VVD-fractie.

Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie maken zich zorgen over de aanpak van malafide puppyhandel op nationaal en Europees niveau. Diverse media berichten dat Nederland een spil is in grootscheepse puppyhandel. Kan de Staatssecretaris aangegeven of zij hierover signalen heeft ontvangen? Deze leden vragen wat de stand van zaken is ten aanzien van de aangekondigde beleidsevaluatie. Daarnaast vragen deze leden wanneer het onderzoek van de Europese Commissie naar het welzijn van honden en katten in de handel met een kabinetsappreciatie naar de Tweede Kamer wordt gezonden. De eisen in de verschillende Europese lidstaten zijn nog niet op hetzelfde niveau. Wanneer verwacht de Staatssecretaris dat dit wel zo is en welke stappen worden hiertoe ondernomen, zo vragen de leden van de CDA-fractie.

Voor deze antwoorden verwijs ik u naar mijn antwoorden op vragen van de VVD- en PvdA- fractie.

Daarnaast verzoeken deze leden de Staatssecretaris aan te geven waarom gekozen wordt voor een ministeriële regeling met houderijvoorschriften. Ook zouden deze leden graag vernemen waarom gekozen wordt voor deze weg om te voorzien in een fokverbod voor dieren die niet op de positieflijst worden geplaatst.

Met mijn brief van 28 januari jl. is uw Kamer geïnformeerd over de invoering van de huisdierenlijst (positieflijst) zoogdiersoorten. In de brief is aangekondigd dat voor houders van «tabel 2 diersoorten», dat zijn de diersoorten die alleen onder voorwaarden gehouden kunnen worden, extra (specifieke) houderijvoorschriften zullen gaan gelden. Gebleken is namelijk dat voor bepaalde diersoorten een extra risico bestaat op schade aan welzijn of gezondheid. Deze diersoorten kunnen toch worden aangewezen als te houden diersoorten, mits soortspecifieke voorschriften worden vastgesteld die nodig zijn om deze dieren op zodanige wijze te kunnen houden dat het extra risico op aantasting van het welzijn en de gezondheid van het dier en op aantasting van de gezondheid van de mens, minimaal is.

De introductie van een fokverbod voor niet-aangewezen diersoorten is eveneens in aangehaalde brief aangekondigd. In geval een diersoort niet wordt aangewezen dan is het houden van de dieren die behoren tot die soort verboden, maar mogen de dieren die op dat tijdstip gehouden werden, gehouden worden tot hun dood. Dat geldt ook voor de nakomelingen van die dieren, waarvan zij op dat tijdstip drachtig waren. Omdat het houdverbod automatisch ook geldt voor latere nakomelingen van de verboden soort, is het ook niet toegestaan met deze dieren te fokken. Ter verduidelijking heb ik, zoals ik eerder in mijn brief van 16 december 2013 aan de Tweede Kamer inzake de uitwerking van de positieflijst (Kamerstuk 31 389, nr. 141) heb aangegeven, voor de betrokken diersoorten ook een fokverbod ingesteld.

De leden van de CDA-fractie blijven kritisch over het instellen van de positieflijst zoogdieren. Deze leden vragen of de Staatssecretaris inzicht kan geven in de uitvoeringskosten en nalevingskosten van deze positieflijst?

Zoals eerder aangegeven (brief van 16 december 2013, Kamerstuk 31 389, nr. 141) zal de handhaving binnen de bestaande handhavingscapaciteit van de NVWA, Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) en de Nationale Politie worden gerealiseerd. Waar het gaat om nalevingskosten die zijn verbonden aan de ingevoerde huisdierenlijst verwijs ik u naar het hoofdstuk Regeldruk in het algemeen deel van de toelichting bij de regeling van de Staatssecretaris van Economische Zaken van 28 januari 2015, nr. WJZ/15008282, houdende vaststelling van hoofdstuk 2 van de Regeling Houders van dieren (Stcrt. nr. 2934).

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie vinden het van groot belang dat het fokken van honden in een goede omgeving gebeurt met zorg voor het welzijn van dier en mens. Dat de rashondensector nu zelf met een plan komt om gezonde en sociale honden met stamboom te fokken is daarin bemoedigend. Tegelijkertijd moet nog bezien worden hoe deze voornemens uitpakken in concrete maatregelen en in welke mate er misstanden bij het fokken met (ras)honden zonder stamboom en internationale puppyhandel mee kunnen worden opgelost. Daarvoor lijkt zelfregulering door de sector niet te volstaan. In dat kader bezien zij het fokverbod voor honden die niet op de lijst van toegestane huisdieren staan positief. De aan het woord zijnde leden hebben nog enkele vragen aan de Staatssecretaris.
De leden van de D66-fractie vermoeden dat het Fairfok-plan alleen kan slagen wanneer rasverenigingen en rasfokkers dat plan breed steunen en zij bereid zijn daarvoor de nodige aanpassingen te doen. Zij vragen zich echter af of het gepresenteerde plan dat zal bewerkstelligen. De Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland heeft met het opstellen van het Fairfok-plan een voortrekkersrol op zich genomen, maar mogelijk ook kwaad bloed gezet. Op meerdere vlakken komen deze leden namelijk verzet tegen het plan tegen. Gevreesd wordt dat het plan kan leiden tot verkleining van de genenpool, tot het duurder worden van rashonden met stamboom waardoor deze voor de consument minder aantrekkelijk wordt, en zal leiden tot het uitsterven van de hobbymatige rashondenfokker. Hoe beoordeelt de Staatssecretaris, nu zij uitwerking waar mogelijk wil faciliteren, deze kritieken?

Het gezonder maken van een ras door het planmatig inzetten van instrumenten, geadviseerd door deskundigen vraagt inderdaad grote inspanningen van fokkers. Indien een genenpool in Nederland te klein wordt en inteelt onaanvaardbaar hoog dreigt te worden dient men nadrukkelijk gebruik te maken van genenpools uit het buitenland. Zie ook

mijn antwoord op vragen van de VVD over genenpools in het buitenland. Hoewel er wellicht extra inspanningen noodzakelijk zijn, acht ik het onwaarschijnlijk dat hierdoor het hobbymatig fokken niet meer mogelijk zal zijn.

De leden van de D66-fractie lezen dat het Fairfok-plan uitgaat van jaarlijks 150.000 pups om de Nederlandse populatie honden in stand te houden. Het aantal pups dat bij de Raad van Beheer jaarlijks ingeschreven wordt, bedraagt 38.000. Dat houdt in dat ongeveer driekwart van de honden niet bij de Raad van Beheer geregistreerd staat. Een groot deel van de sector hoeft zich dus niet direct gebonden te voelen aan gepresenteerde plannen en zal dat mogelijkerwijs ook niet doen. Vooral wanneer het malafide handelaren betreft of hobbyfokkers die niet noodzakelijkerwijs van alle regelgeving en plannen op de hoogte zijn. Ook internationale hondenhandel kan er maar in beperkte mate mee gereguleerd worden. In welke mate blijft de Staatssecretaris aangesloten bij de uitwerking van maatregelen uit het Fairfok-plan om versterkende maatregelen te treffen? Acht zij het bijvoorbeeld nodig bepaalde elementen in het Besluit houders van dieren vast te leggen om zodoende brede naleving af te dwingen? Zo ja, welke maatregelen betreft het dan en om welke redenen?

Het Fairfok-programma van de Raad van Beheer zie ik als een ambitieuze, gezamenlijke aanpak van de sector met de stakeholders in de keten die, als alle partijen zich hier blijvend sterk voor maken, moet leiden tot een reductie van erfelijke aandoeningen bij rashonden – honden met een stamboom. In Nederland is het aandeel van honden met een stamboom ongeveer een derde van het totale aantal honden. De fokkers zonder stamboom zijn door de Raad van Beheer opgeroepen ook hun verantwoordelijkheid te nemen. Een breed resultaat is ook afhankelijk van deze groep fokkers. Uiteindelijk is iedere fokker echter zelf verantwoordelijk voor het fokken van gezonde en sociale honden. Doet hij dit niet aantoonbaar dan is handhaving op grond van artikel 3.4 van het Besluit houders van dieren aan de orde. Ik overweeg geen aanpassing van het Besluit houders van dieren omdat de regels omtrent fokkerij hierin reeds zijn opgenomen.

De leden van de D66-fractie vinden in de eerdere brief van de Staatssecretaris nog geen reactie terug op de suggestie van de Raad van Beheer om over te gaan op het verplicht laten registeren van alle honden, zodat aan alle honden gezondheidseisen gesteld kunnen worden en op naleving gecontroleerd kan worden. Moeten de aan het woord zijnde leden daaruit afleiden dat de Staatssecretaris een dergelijke registratie steunt? Zo ja, kan de Staatssecretaris dan de proportionaliteit en administratieve lasten ten gevolge van die maatregel toelichten?

Ik acht het verplichten van registratie van alle honden bij de Raad van Beheer niet wenselijk. Er is reeds sprake van een identificatie en registratieplicht voor honden bij de aangewezen databanken. Ook dienen bedrijfsmatige fokkers zich aan te melden bij de Minister van Economische Zaken. De handhavende instanties kunnen de voorschriften van het Besluit houders van dieren mede met behulp van deze registratiesystemen controleren.

De leden van de D66-fractie vragen of, en zo ja welke, effecten merkbaar zijn in de puppyhandel naar aanleiding van de per 1 juli 2014 gelden strengere administratie-eisen voor handelen en het per 29 december 2014 geldende verbod op het ongevaccineerd invoeren van honden (waardoor puppy's pas op latere leeftijd naar Nederland mogen komen). Ten aanzien van die laatste maatregel zijn deze leden ook benieuwd naar het antwoord

op de vraag of er een substitutie-effect heeft opgetreden waarmee het probleem zich slechts zou verplaatsen in plaats van oplossen.

Zoals aangegeven evalueer ik de maatregelen die de afgelopen jaren zijn getroffen. Begin volgend jaar verwacht ik hiervan de resultaten. Ik zal deze aan uw Kamer toesturen.

De leden van de D66-fractie vragen zich af hoe de Staatssecretaris het bewustzijn onder consumenten van het belang van een gezond en legaal fokbeleid wil bevorderen. De inspanningen van rasverenigingen en rasfokkers om gezondere honden te fokken hebben immers alleen zin als de consument ook de meerwaarde van dergelijke honden ziet. In haar brief van 21 april jl. en eerdere beleidsbrief gaat de Staatssecretaris voornamelijk in op het voorkomen van en voorlichten bij impulsaankopen. Maar wie een pup koopt bij een nestje even verderop in de wijk, zal die voorlichting vermoedelijk niet (volledig) krijgen. Welke mogelijkheden ziet de Staatssecretaris voor zichzelf en anderen om (potentiele) hondenliefhebbers te bereiken om hen te helpen een geïnformeerde keuze te maken voor een gezonde en legaal gefokte hond?

De verantwoordelijkheid voor een goed dierenwelzijn ligt primair bij de (potentiele) houder van het dier. Maar ook voor andere partijen, bijvoorbeeld in de keten, is een belangrijke rol weggelegd. Ik sta voor een gezamenlijke aanpak waarin ieder zijn of haar verantwoordelijkheid neemt. Zoals aangegeven in mijn beleidsbrief Dierenwelzijn, zal ik met name inzetten op voorlichting en bewustwording. In mijn laatste stand van zakenbrief (Kamerstuk 28 286, nr. 799) heb ik aangegeven dat ik ook in gesprek ben met de grootste internetaanbieders over juiste en tijdige informatievoorziening inzake aanschaf van dieren via internet om bezoekers van deze sites voor te lichten over de aanschaf en houden van gezelschapsdieren. Daarnaast zal er door de internetaanbieders aandacht worden besteed aan nieuwe veterinaire regels rondom hondenhandel.

Het Landelijk Informatie Centrum Gezelschapsdieren (LICG) heeft in 2014 een, door de overheid gefinancierde, campagne «Voorkomen impulsaanschaf huisdieren» gevoerd. Doel van de campagne was dat mensen zich zorgvuldiger oriënteren en beter geïnformeerd beginnen aan het houden van huisdieren. Delen van deze campagne krijgen nu een vervolg.

Daarnaast ontwikkelt het LICG, in samenwerking met de Faculteit Diergeneeskunde de Rashondengids over rashonden en bij deze dieren voorkomende aandoeningen. De verwachting is dat dat in oktober de Rashondengids op internet beschikbaar komt.
Ook subsidieert de Hondenbescherming een vierjarig promotieonderzoek Impulsaankopen Honden, welke begin dit jaar is gestart bij Rijksuniversiteit Groningen. Ik heb toegezegd een bijdrage te leveren aan de kennisverspreiding van de resultaten van dit onderzoek.

Vragen en opmerkingen van de leden van de PvdD-fractie

De leden van de PvdD-fractie hebben kennisgenomen van de agendapunten van dit schriftelijk overleg over «Legaal en gezond fokbeleid». De leden hebben een aantal opmerkingen en vragen over dit onderwerp.

Projectplan «Gezonde en Sociale hond in Nederland»

De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren hebben kennisgenomen van het projectplan «Fairfok: gezonde en sociale hond in Nederland» en de positieve reactie van de Staatssecretaris hierop. Hoewel het projectplan een eerste stap is naar het aanpakken van gezondheids-

problemen bij rashonden door verkeerd fokken, stellen de leden van de PvdD-fractie grote vraagtekens bij de effectiviteit van plan. Want concrete maatregelen blijven uit.
Met de opkomst van designer-honden en een regelmatig strengere wordende rasstandaard, worden uiterlijke kenmerken steeds belangrijker. De fokker stuwt de verkoop door aan te sturen op extremere uiterlijke kenmerken en grijpt naar steeds drastischere middelen om de gewenste honden te krijgen. Inteelt tussen halfbroer en halfzus is niet ongewoon, met grote problemen tot gevolg. Puppy's worden dood geboren of kampen de rest van hun leven met gezondheidsklachten. Zowel de hond als de consument is hier de dupe van.

Toezicht

Het Fairfok-projectplan roept op tot meer eigen verantwoordelijkheid bij alle betrokken partijen, van fokker tot consument. De Staatssecretaris steunt deze gezamenlijke aanpak. De leden van de PvdD-fractie verwachten echter niet dat een plan vanuit de sector zelf de problemen op zal lossen, omdat het slechts meer van hetzelfde is. Al sinds 1995 zijn met de Raad van Beheer, de vertegenwoordiger van de rashondenwereld, afspraken gemaakt over het terugdringen van erfelijke aandoeningen en certificering voor hondenfokkers. Tot op heden zonder resultaat. De Staatssecretaris formuleert de centrale visie uit het projectplan als «wanneer er gefokt wordt met honden zijn gezondheid, gedrag en welzijn leidend». Volgens de Staatssecretaris impliceert dit, dat bij fokken pas op zaken als uiterlijk gestuurd kan worden als gezondheid, welzijn en sociaal gedrag geborgd zijn. De leden van de PvdD-fractie voorzien echter dat dit te vrijblijvend is. In hoeverre denkt de Staatssecretaris dat de afspraken deze keer wel tot concrete resultaten zullen leiden? Deelt de Staatssecretaris de mening dat de tijd voor zelfregulering geweest is en dat er concrete stappen moeten worden gezet voor meer toezicht door de overheid? Zo nee, waarom niet?

Voor mijn reactie op deze vragen verwijs ik u naar mijn brief van 1 juni 2015 (Aanhangsel Handelingen II 2014/15, nr. 2442), meer specifiek het antwoord op vraag 2.

De leden van de PvdD-fractie constateren daarnaast dat het bereik van het projectplan Fairfok beperkt is. Slechts een derde van de hondenfokkers in Nederland is aangesloten bij de Raad van Beheer en fokkers kunnen niet verplicht worden om maatregelen te treffen. Een hond die voldoet aan de rasstandaard zal meer geld opleveren dan een gekruiste hond, waardoor veel fokkers de aanbevelingen voor lief zullen nemen. De leden van de Partij voor de Dieren-fractie pleiten er daarom voor dat nieuwe wet- en regelgeving voor alle fokkers in Nederland moet gelden, zowel voor bedrijfsmatige als hobbyfokkers. Is de Staatssecretaris het hiermee eens? Zo nee, waarom niet?

Artikel 3.4 van het Besluit houders van dieren, waarin de welzijnseisen voor het fokken met gezelschapsdieren zijn opgenomen, geldt voor alle fokkers van gezelschapsdieren; zowel bedrijfsmatige fokkers als hobbyfokkers. Voor bedrijfsmatigen gelden daarnaast nog aanvullende eisen met betrekking tot bijvoorbeeld opleiding, huisvesting en verzorging van dieren.

De leden van de PvdD-fractie vrezen dat een gebrek aan toezicht betekent dat het plan in de praktijk weinig tot geen effect zal hebben. Op de fokkerij van gezelschapsdieren wordt nauwelijks toezicht gehouden door de overheid. Alleen Nederlandse bedrijfsmatige fokkers zijn verplicht zich te laten registreren, de rest van de fokkers heeft vrij spel. Gevolg is dat

strengere welzijnseisen niet van toepassing zijn op hobbyfokkers. Deelt de Staatssecretaris de mening dat het toezicht op de Nederlandse fokkerij van huisdieren te wensen over laat?

Voor hobbyfokkers gelden in beginsel dezelfde welzijnseisen als voor bedrijfsmatige fokkers van honden. Voor de beschikbaarheid van handhavingscapaciteit verwijs ik u naar mijn antwoorden op vragen van de SP- fractie.

Keurmerk

De leden van de PvdD-fractie zijn van mening dat de stamboom, zoals voorgesteld in het Fairfok-projectplan, geen oplossing voor het probleem is. De huidige problemen in de fokkerij worden veroorzaakt door een te zware nadruk op meetbare uiterlijke kenmerken. De Staatssecretaris steunt de invoering van een stamboom, zodat de consument de gezondheid van het dier kan traceren. Een stamboom geeft echter enkel inzicht in de ondernomen activiteiten van een fokker maar niet het resultaat. Kortom, als een fokker niets doet om tot een gezonde hond te komen, dan staat er niets in de stamboom, maar krijgt de fokker deze wel. De consument denkt dat een stamboom een «keurmerk» is en daarom garant staat voor kwaliteit. Deelt de Staatssecretaris de mening dat het voor de consument niet duidelijk, en zelfs misleidend, is dat «Fairfok» als een soort «keurmerk» – dat in de volksmond als kwaliteitsaanduiding wordt geïnterpreteerd – wordt gepositioneerd?

Ik verwijs u voor mijn reactie op deze vraag naar het antwoord op vraag 4 in mijn brief van 1 juni 2015 (Aanhangsel Handelingen II 2014/15, nr. 2442).

De leden van de PvdD-fractie voorzien bovendien dat zonder toezicht, fokkers gemakkelijk misleidende informatie kunnen verstrekken. In het projectplan wordt gepleit voor een database waarin alle rashonden in Nederland worden geregistreerd. Overleden of stilgeboren puppy's worden hierin echter niet vermeld. Is de Staatssecretaris het eens met de constatering dat de betrouwbaarheid van de database hierdoor wordt aangetast? Zo nee, waarom niet? Zo ja, welke mogelijkheden ziet de Staatssecretaris om de betrouwbaarheid te vergroten?

In het Fairfok-plan wordt aanbevolen om alle rashonden, dus ook de look-alikes verplicht te laten registreren bij de Raad van Beheer. Ik ben hier geen voorstander van. Het bijhouden van een stamboom is een private aangelegenheid. Het is aan de Raad van Beheer om te beoordelen wat er in een stamboek dient te worden vastgelegd ten behoeve van het fokbeleid.

De leden van de PvdD-fractie maken zich ook zorgen over de slechts beperkte aanbevelingen voor een verbetering van het dierenwelzijn die worden gedaan. In plaats van inteelt terug te brengen, zet het projectplan in op een «beperkte toename» van het aantal inteeltgevallen. Het aantal gevallen van inteelt mag onder het projectplan dus stijgen. Is de Staatssecretaris het met de leden van de PvdD-fractie eens dat inteelt, met het oog op de gezondheidsproblemen die het veroorzaakt, in alle gevallen verboden zou moeten worden? Zo nee, waarom niet?

Ik verwijs u naar het antwoord op vraag 5 van mijn brief van 1 juni 2015 (Aanhangsel Handelingen II 2014/15, nr. 2442).

De leden van de PvdD-fractie vragen waarom er in het projectplan voor is gekozen om het fokken van bepaalde zieke rashonden – zoals de Engelse

bulldog en de cavalier King Charles – te tolereren voor een groep mensen, zodat zij hun hobby kunnen blijven uitvoeren? Is de Staatssecretaris het eens met de constatering dat het welzijn van het dier hier ondergeschikt wordt gemaakt? En dat dit soort uitzonderingen haaks staan op de doelstelling om gezonde honden te fokken?
Bovendien is het voor de Nederlandse wet niet verboden om met zieke en erfelijk belaste honden te fokken. Alleen het streven voor fokkers om «voor zover mogelijk» met gezonde dieren te fokken is in de wet opgenomen. In de praktijk betekent dit dat elke fokker zich kan beroepen op overmacht door een kleine genenpool, waardoor hij naar eigen zeggen niet anders kan. De eisen van de rasstandaard zijn immers streng. Is de Staatssecretaris het met de leden van de PvdD-fractie eens dat het fokken met zieke en erfelijk belaste honden in alle gevallen onwenselijk is? Zo ja, deelt de Staatssecretaris de mening dat deze «ontsnappingsclausule» geschrapt moet worden?

Het uitgangspunt bij het vaststellen van de regelgeving voor gezelschapsdieren is dat alle rasverenigingen in de gelegenheid worden gesteld om rassen op het punt van gezondheid te verbeteren. Enkele rassen met veel bekende, ernstige erfelijke aandoeningen kunnen rekenen op speciale aandacht. Als naar het oordeel van de overheid te weinig wordt gedaan om het ras gezonder te maken zal handhavend worden opgetreden. Een beroep op een te kleine genenpool in Nederland is niet steekhoudend als in het buitenland andere genenpools beschikbaar zijn. Dit is vrijwel altijd het geval. Zie ook mijn antwoord op vragen van de fracties van de VVD en D66.

Consument

Ook zouden de leden van de PvdD-fractie meer maatregelen wat betreft de consument willen zien. Want in hoeverre denkt de Staatssecretaris dat de consument in staat is om de herkomst en kwaliteit van de hond voor de aankoop te herkennen? Om zowel dier als consument in bescherming te nemen, willen de leden van de PvdD-fractie dat fokkers en handelaren over een vergunning moeten beschikken, alvorens zij dieren mogen fokken of verkopen. Hiervoor moeten controleerbare welzijnsvoorschriften gelden, zodat bij overtreding de vergunning ingetrokken kan worden en er straffen kunnen worden opgelegd. In hoeverre denkt de Staatssecretaris dat er toezicht moet komen op de verkoop van gezelschapsdieren? En zouden er zwaardere maatregelen moeten komen voor het overtreden van de welzijnsvoorschriften? Is de Staatssecretaris het eens met de noodzaak voor een vergunning?

Zoals eerder aangegeven ben ik op dit moment bezig met een evaluatie van de huidige maatregelen. Daarnaast beraad ik mij op een extra inzet om de consument te informeren over de nieuwe regels op het terrein van de invoer van pups. Dit doe ik in aanvulling op de voorlichting die reeds via het LICG wordt gegeven. In het Besluit houders van dieren staan alle welzijnsvoorschriften waaraan moet worden voldaan door fokkers en handelaren. Door middel van een verplichte aanmelding heb ik bedrijfsmatige fokkers en handelaren in beeld. LID, NVWA en politie houden toezicht op deze bedrijfsmatige partijen. Hobbymatige fokkers komen o.a. in beeld na meldingen van misstanden van particulieren.

Voor wat betreft de maatregelen verwijs ik u naar mijn antwoorden op de vragen van de PvdA- fractie.

De leden van de PvdD-fractie zetten vraagtekens bij de effectiviteit van het keurmerk en het nut voor de consument. De consument krijgt geen garanties met Fairfok door gebrek aan handhaving en het uitblijven van

sancties. Wel betaalt de consument extra geld voor een Fairfok-hond. Hoe legt de Staatssecretaris uit dat de consument extra betaalt maar geen garanties krijgt?

Zie mijn eerdere reactie op uw vragen onder «Keurmerk».

Tenslotte willen de leden van de PvdD-fractie aan de Staatssecretaris vragen hoe zij de voortgang van het projectplan gaat meten. Welke meetinstrumenten heeft zij beschikbaar? In het plan ontbreekt een betrouwbare nulmeting, hoe gaat de Staatssecretaris dit oplossen? Dit gezien het feit dat de kosten hoog op kunnen lopen, zonder dat er een resultaatverplichting aan het plan vast zit.

Ik beschouw de kwantitatieve resultaten van het incidentieonderzoek als een nulmeting. Bij voldoende omvang is het ook mogelijk onderscheid te maken tussen honden met een stamboom en zonder. Steeds meer dierenartsenpraktijken geven gegevens door aan de centrale database die door de Faculteit Diergeneeskunde beheerd wordt. De web-applicatie is bij zo'n 300 van de 400 dierenartsenpraktijken uitgezet. Het is van belang dat van zoveel mogelijk dierenartsenpraktijken gegevens worden verzameld en dat dit structureel wordt. Overigens wil ik erbij vermelden dat dit uniek is in de wereld.

Puppyhandel

Voorafgaand aan de vragen met betrekking tot de handel in puppy's, willen de leden van de PvdD-fractie graag kort de situatie van de afgelopen jaren schetsen. Al in 2008 is een motie van de leden Ouwehand en Thieme van de PvdD-fractie door een ruime meerderheid van de fracties van de PvdA, SP, VVD, PVV, GroenLinks, D66 en de SGP aangenomen, waarin de regering werd verzocht om binnen een half jaar met een plan van aanpak te komen om de malafide hondenhandel tegen te gaan (Kamerstuk 28 286, nr. 192). Dit kabinet is anno 2015 nog steeds niet met daadkrachtig beleid gekomen, terwijl vrijwel alle fracties het erover eens zijn dat de illegale puppyhandel moet worden gestopt.
Afgelopen jaar concludeerde Omroep Brabant uit eigen onderzoek hoe Nederland, en Brabant in het bijzonder, een belangrijk distributiepunt in de puppyhandel vormt. Veel dieren zijn het slachtoffer van deze malafide handel. Teefjes die in donkere ruimtes na hormoonbehandelingen het ene na het andere nest moeten werpen. Puppy's die bij aankomst vaak ziek blijken te zijn. En gezinnen, zo zagen de leden van de PvdD-fractie in een rapportage, die soms moeten besluiten hun hondje in te laten slapen omdat het niet meer te redden is. Het jaar hiervoor liet het Limburgs Dagblad ook al weten dat Zuid-Nederland het centrum is van de malafide hondenhandel in ons land. Door de stijgende vraag naar puppy's, floreert de puppyhandel als nooit tevoren. De leden van de PvdD-fractie merken op dat ook in de hierop voorafgaande jaren met regelmaat alarmerende berichten over de malafide hondenhandel in het nieuws zijn gekomen. De leden van de PvdD-fractie zien dat honden in de malafide hondenhandel niet gezien worden als levende wezens, maar als ding waar veel geld mee kan worden verdiend. Er worden hierbij zoveel mogelijk pups «geproduceerd» bij moederhonden, die vaak hele dagen in een kennel of schuur liggen. Puppy's worden vanuit Oost-Europa grootschalig door Europa vervoerd. Als de puppy's deze reis hebben overleefd en aankomen op de plek van bestemming, zijn ze vaak ziek of vertonen ze gedragsstoornissen. Kan de Staatssecretaris dit bevestigen?

Voor mijn antwoord verwijs ik u naar mijn brief aan uw Kamer van 21 april 2015 (Kamerstuk 28 286, nr. 809).

Het is wat de leden van de PvdD-fractie betreft duidelijk dat Nederland de spil in het web is van de illegale hondenhandel en dat een daadkrachtige aanpak noodzakelijk is om de problemen aan te pakken. De stroom aan incidenten en misstanden bij de illegale puppyhandel duiden op een structureel probleem. De afgelopen jaren zijn enkele maatregelen ingezet, zoals de invoering van het nieuwe dierenpaspoort, de verhoging van de minimumleeftijd waarop pups mogen worden geïmporteerd en het inzetten op bewustwording van de consument. De leden van de PvdD-fractie zien echter dat deze maatregelen nog niet het gewenste effect hebben: een einde aan de malafide hondenhandel. Deelt de Staatssecretaris deze opvatting? De leden van de PvdD-fractie vinden dat er zo snel mogelijk een einde moet komen aan dit beleid van pappen en nathouden. Deelt de Staatssecretaris de mening van de leden van de PvdD-fractie dat er meer nodig is om de malafide puppyhandel aan banden te leggen en een einde te maken aan het dierenleed dat hier plaatsvindt? De leden van de PvdD-fractie vragen de Staatssecretaris of zij bereid is om onmiddellijk met maatregelen te komen.

Zoals de leden van de PvdD-fractie schetsen is er afgelopen jaren een aantal maatregelen genomen. Om te voorkomen dat maatregel op maatregel wordt gestapeld zonder het daadwerkelijke effect van de maatregelen te meten ben ik op dit moment bezig met een evaluatie van deze maatregelen. Zoals eerder aangegeven zal ik uw Kamer de resultaten hiervan naar verwachting begin volgend jaar kunnen toesturen. Ik wil aan de hand van deze evaluatie bepalen of aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

De leden van de PvdD-fractie krijgen vele signalen dat malafide fokkers en handelaren vrij spel hebben en dat er miljoenen worden verdiend over de rug van pups en moederhonden. De Staatssecretaris heeft in de beantwoording op vragen van deze leden reeds bevestigd dat er in Nederland jaarlijks miljoenen verdiend worden aan de malafide hondenhandel. Uit internationaal onderzoek blijkt dat deze dierenhandel, na drugshandel, de meest lucratieve handel is. Kan de Staatssecretaris bevestigen dat de malafide puppyhandel een gouden handel is?
De leden van de PvdD-fractie wijzen erop dat de Staatssecretaris tijdens het Vragenuur d.d. 11 februari 2014 heeft toegezegd de reeds getroffen maatregelen eerst te willen evalueren. Kan de Staatssecretaris aangeven of zij deze maatregelen al beoordeeld heeft? Zo ja, wat zijn de uitkomsten hiervan? Zo nee, wanneer zal deze evaluatie plaatsvinden? Is zij bereid deze evaluatie voor de begrotingsbehandelingen naar de Kamer te sturen?

Voor dit antwoord verwijs ik u naar mijn antwoorden op vragen van de VVD-Fractie.

De leden van de PvdD-fractie zien dat er veel te verbeteren is in de verkoop van dieren. Onwetende eigenaren kopen, vaak impulsief, puppy's online en houden op deze manier de puppyindustrie in stand. Elk jaar worden tienduizenden puppy's, afkomstig uit de malafide hondenhandel, verkocht via internetsites als Marktplaats. Daarvan is het merendeel ziek. Welke rol spelen online advertentiesites in de verkoop van de puppy's?

Voor het antwoord op deze vragen verwijs ik u naar mijn antwoorden op de vragen van de D66-fractie. Daarnaast zal er door de internetaanbieders aandacht worden besteed aan nieuwe veterinaire regels rondom hondenhandel.

Dieren mogen niet meer worden tentoongesteld in etalages. Maar er is een uitzondering voor digitale winkels en marktplaatsen, waar nagenoeg

alle hondenhandel plaatsvindt. Waarom houdt de Staatssecretaris vast aan de uitzondering voor handel op internet?
Er is geen sprake van een verbod op het verkopen van dieren op internet en daarmee ook geen verbod om dieren te tonen door middel van een foto. Ik zet mij in om samen met de onlinehandelsplaatsen een betere informatievoorziening aan de kopers van dieren te bereiken. Ook zoek ik de samenwerking op het terrein van de handhaving. Voor een nadere toelichting op mijn inzet op dit terrein verwijs ik naar mijn antwoorden op van de leden Ouwehand en Thieme van 24 april 2015 (Aanhangsel Handelingen II 2014/15, nr. 2041).
De strafmaat voor malafide hondenhandel is niet afschrikwekkend, heeft het International Fund for Animal Welfare (IFAW) geconstateerd. Een foute kras op papier kan een twee keer zo lange gevangenisstraf opleveren als een kras door een levend wezen. Vindt de Staatssecretaris dat acceptabel? Kan de Staatssecretaris aangeven wanneer de toegezegde evaluatie over het houdverbod naar de Kamer komt?

Ik verwijs u hiervoor naar mijn antwoorden op de vragen van de VVD-fractie.

De leden van de PvdD-fractie wijzen erop dat levende dieren niet te vergelijken zijn met tweedehands tafels of koelkasten. Is de Staatssecretaris bereid de online verkoop van dieren te verbieden? Zo nee, is zij bereid de voor- en nadelen van mogelijkheden om de verkoop van dieren op advertentiesites aan te pakken te onderzoeken? De leden van de PvdD-fractie wijzen bijvoorbeeld op een verbod op online veilingen op dieren. Advertenties van dieren op het internet zouden alleen toegestaan mogen zijn als er hierna een fysieke kennismaking met het dier en een wachttijd volgt voordat het dier daadwerkelijk van eigenaar wisselt.
Zoals eerder aangegeven zet ik mij in om samen met de onlinehandelsplaatsen een betere informatievoorziening aan de kopers van dieren te bereiken. Ook zoek ik de samenwerking op het terrein van de handhaving. Voor een nadere toelichting op mijn inzet op dit terrein verwijs ik naar mijn antwoorden op van de leden Ouwehand en Thieme van 24 april 2015 (Aanhangsel Handelingen II 2014/15, nr. 2041).
De leden van de PvdD-fractie wijzen erop dat toezichthouders slechts het tipje van de ijsberg ontdekken. Deze leden verwijzen naar een verklaring van de NVWA waaruit blijkt dat de nieuwe wetgeving omtrent de invoering van jonge honden niet gehandhaafd wordt, omdat er niet voldoende inspecteurs zijn. De pakkans van puppyhandelaren lijkt dan ook erg laag te zijn. Is de Staatssecretaris ermee bekend dat de NVWA onvoldoende inspecteurs voor controles heeft? Hoeveel fte is er op dit moment bij de NVWA aanwezig voor de handhaving op de malafide hondenhandel?

Is de Staatssecretaris bereid de NVWA, Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) en dierenpolitie meer slagkracht te geven en zo de handhaving te verbeteren om effectief weerstand te bieden aan de puppyindustrie?

Voor de beschikbare capaciteit verwijs ik u naar mijn antwoorden op vragen van de PvdA-fractie. Voor wat betreft het aanpakken van de problemen met de handel in pups wacht ik zoals aangegeven de resultaten van de evaluatie af.

Kan zij bevestigen dat de regels met betrekking tot identificatie en registratie omzeild worden? Is het waar dat er veel gesjoemeld wordt met inentingen en paspoorten, en wat doet de Staatssecretaris hieraan?

De start van de evaluatie van het beleid op het terrein van de hondenhandel is voor dit jaar voorzien. I&R hond maakt daar onderdeel van uit. Het vermoeden bestaat dat er fraude plaatsvindt bij toepassing van de veterinaire regels voor invoer en intracommunautair verkeer (o.a. rabiës enting, paspoort en chip en registratie in veterinair toezichtsysteem). Zowel beleidsmatig als ook bij de handhavende instanties heeft dit de aandacht.

De leden van de PvdD-fractie verwijzen naar het onderzoek van World Animal Protection (http://www.worldanimalprotection.nl/actueel/onwetendheid-houdt-malafide-hondenhandel-stand), waaruit is gebleken dat 40 procent van de Nederlandse hondenbezitters niet weet waar op gelet moet worden om na te gaan of een hond verantwoord is gefokt. Naar schatting worden er jaarlijks tot 70.000 puppy's, afkomstig uit Oost-Europa, in Nederland te koop aangeboden. De leden van de PvdD-fractie wijzen erop dat dit meer dan de helft van het totale puppyaanbod in Nederland is. Slechts 0,7 procent van de respondenten is ervan op de hoogte dat de puppy uit een Oost-Europees land komt. Kan de Staatssecretaris aangeven welk deel van de bevolking beïnvloed wordt door de huidige voorlichting van het Landelijk Informatie Centrum Gezelschapsdieren (LICG) en of dit bereik voldoende is om de problemen te verminderen?

Het LICG is speciaal in het leven geroepen om een breed publiek voor te lichten, bij aanschaf en het houden van dieren door (aanstaande) huisdierbezitters, kinderen en professionals. Kennis is cruciaal voor het verantwoord kopen en houden van dieren Het LICG bereikt de consumenten via diverse kanalen, waaronder sociale media. Het bereik van het LICG zal in de eerder genoemde evaluatie worden betrokken.

De leden van de PvdD-fractie hebben er eerder voor gepleit om puppy's te laten chippen in het bijzijn van de moeder, zodat in het registratiesysteem vastgelegd wordt hoeveel puppy's een moederhond krijgt. Zo kunnen misstanden effectief worden aangepakt en wordt geknoei met papieren bemoeilijkt. Is de Staatssecretaris bereid om deze mogelijkheid alsnog te onderzoeken? Zo nee, waarom niet?

Zoals eerder vermeld wordt momenteel het beleid ten aanzien van de hondenfokkerij en -handel geëvalueerd, inclusief de verplichte Identificatie en Registratie van honden. De wijze waarop pups worden gechipt vormt onderdeel van deze evaluatie. Ik zal daarbij ook meenemen wat de mogelijke invloed kan zijn van de aanwezigheid van de moeder bij het chippen van pups op het bestrijden van malafide praktijken.

De leden van de PvdD-fractie wijzen erop dat in landen als Zweden en Denemarken de wettelijke minimumleeftijd waarop een kitten gescheiden mag worden van de moeder op 12 weken ligt, waar in Nederland een grens van 7 weken geldt. Deze leden vragen de Staatssecretaris of zij kan garanderen dat er in de praktijk, bijvoorbeeld via advertentiesites, geen kittens meer worden aangeboden met een leeftijd van bijvoorbeeld 4 tot 6 weken oud? Zo nee, is de Staatssecretaris bereid hier extra maatregelen tegen te nemen?

Tegen het aanbieden van kittens onder de 7 weken kan worden opgetreden door de LID, politie of NVWA. De aanbieder kan worden vervolgt indien deze te traceren is en de NVWA heeft afspraken gemaakt met marktplaats over het verwijderen van advertenties met illegale inhoud. De online handelsplaatsen wijzen gebruikers voorts op de mogelijkheid voor bezoekers van de site om melding te doen van verdachte en illegale handelspraktijken via het telefoonnummer 144.

Deelt de Staatssecretaris de mening dat het scheiden van kittens van de moederpoes met een leeftijd van 7 weken in de meeste gevallen veel te vroeg is omdat kittens met 7 weken nog volop in de leer zijn bij hun moeder en een vroege scheidingsleeftijd negatieve gevolgen kan hebben voor de ontwikkeling van kittens? Zo nee, waarom niet? Is de Staatssecretaris bereid om extra in te zetten op communicatie met betrekking tot de scheidingsleeftijd van kittens zodat duidelijk is dat 7 weken in de meeste gevallen een veel te jonge leeftijd is om de kittens van het moederdier te scheiden? Is de Staatssecretaris bereid om in samenwerking met deskundigen de mogelijkheden te onderzoeken om de scheidingsleeftijd van kittens te verhogen met enkele weken bijvoorbeeld nadat ze een eerste vaccinatie gehad hebben, tenzij de moederpoes niet in staat is voor de kittens te zorgen? Zo nee, waarom niet?

Ik verwijs u naar mijn antwoorden op de vragen van de PvdA-fractie.

De leden van de PvdD-fractie wijzen op het Belgisch model, waar katten sinds 1 september 2014 verplicht gesteriliseerd, geïdentificeerd en gechipt moeten zijn wanneer zij van eigenaar wisselen. Daarnaast moeten honden en katten die uit het buitenland komen aan bepaalde voorwaarden voldoen en over een verklaring van de bevoegde autoriteit uit het land van herkomst beschikken. Is de Staatssecretaris bereid om de voor- en nadelen van deze Belgische wetgeving te bestuderen? Zo nee, waarom niet?

In mijn brief van 22 januari 2013 (Kamerstuk 28 286, nr. 613) heb ik uiteengezet waarom ik niet kies voor een verplichte identificatie en registratie van katten. Indien een kat uit een andere lidstaat naar Nederland wordt gebracht dan moet het dier zijn gechipt, ingeënt tegen hondsdolheid en over een paspoort beschikken op basis van de Europese regelgeving. Indien katten in het kader van een economische bedrijvigheid worden ingevoerd dan moet bovendien worden voldaan aan de transportverordening tijdens het vervoer, en moeten de katten een gezondheidscontrole hebben ondergaan voorafgaand aan het verkeer.

Ik merk hierbij nog op dat ik in afwachting ben van een advies van de RDA over zwerfkatten. Ik zal u dit advies wanneer dit gereed is, voorzien van mijn reactie, doen toekomen.

Voorhangprocedure wijziging Besluit houders van dieren in verband met het stellen van eisen aan het houden van aangewezen diersoorten en diercategorieën en het introduceren van een fokverbod
De leden van de fractie van de Partij voor de Dieren vragen de Staatssecretaris of er voldoende handhaving beschikbaar is voor de positieflijst en of er al is besloten welke organisatie verantwoordelijk zal zijn voor het vaststellen van de houderijvoorschriften (waaronder soorten uit tabel 2 gehouden kunnen worden) en op basis waarvan dit wordt bepaald. Graag ontvangen zij hier een reactie op.

Zoals eerder aangegeven (Kamerstuk 31 389, nr. 141) zal de handhaving binnen de bestaande handhavingscapaciteit van de NVWA, LID en de nationale politie worden gerealiseerd.

In mijn brief van 28 januari jl. (Kamerstuk 31 389, nr. 148) heb ik uw Kamer geïnformeerd over de beoordelingsmethodiek en de werkwijze van advisering door de Positieflijst Expert Commissie (PEC) en de Positieflijst Advies Commissie (PAC) bij het aanwijzen van diersoorten. De PEC en de PAC zijn verantwoordelijk voor de beoordelingen en het opstellen van het definitieve plaatsingsadvies in combinatie met eventuele diersoortspecifieke houderijvoorschriften.

In mijn brief van 28 januari jl. (Kamerstuk 31 389, nr. 148) heb ik uw Kamer geïnformeerd over de beoordelingsmethodiek en de advisering door PEC en de PAC bij het aanwijzen van diersoorten. De PAC stelt een plaatsingsadvies op waarbij zij de keuze heeft tussen:

a. soort is goed te houden onder algemene houderijvoorschriften die redelijkerwijs door iedere houder ingevuld kunnen worden;
b. soort is alleen met kennis en kunde van de houder en onder specifieke houderijvoorschriften te houden;
c. een soort is redelijkerwijs niet te houden zonder schade aan welzijn en gezondheid.

Op grond van het plaatsingsadvies besluit ik tot aanwijzing van de diersoort. Na inwerkingtreding van het Besluit tot wijziging van het Besluit houders van dieren in verband met het stellen van eisen aan het houden van aangewezen diersoorten en diercategorieën en het introduceren van een fokverbod, dat bij brief van 16 juni jl. is voorgehangen, kan ik op grond van het plaatsingsadvies tevens besluiten tot het vaststellen van specifieke houderijvoorschriften bij ministeriële regeling.